

Yocretaku

Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:

Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefracate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrimează.

INSERATE se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri: în Viena: M. Duker, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppeliks, J. Danneberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în București: Agence Havas, Succursale de Roum-nie; în Hamburg: Karoly & Liebmann.

Prețurile inserțiilor: o serie garsonă pe o colonă 8 cr. și 30 cr. timbra pentru o publicare. Publicării mai dese după tariful și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 11)

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:

Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 5 franci.

Se prezintă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colector.

Abonamentul pentru Brașov

la administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etajul I.

Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.

Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.

Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 58.—Anul LVII.

Brașov, Duminică, 13 (25) Martie

1894.

Spiritul kossuthist.

Brașov, 12 Martie v.

Mărtea lui Kossuth a adus în mare fierbere pe toți Ungurii. Ei se întrec unii pe alții în a-i cinsti amintirea lui și în a preamări faptele lui.

Dăr nu se mulțumesc cu atât, ci precum i-a învățat Kossuth până când a fost în viață, ca să fie fanatici și cu necruțare, și să nu sufere păreri alora, cari nu gândesc și simțesc ca ei, așa fac și acum după mărtea lui; ar vrea să silască totă lumea, până și pe monarhul însuși, căruia Kossuth i-a fost dușman câtă a trăit, să jălăscă și să demonstreze cu ei pentru „sfântul națiunii” și „Ungurul cel mai mare” cum îl numesc și sărbătorească.

Așa au fost ei întotdeauna, înainte de 1848 ca și după 1848, ca și astăzi. Totdeauna au voit să cucerească lumea în sbor, cu strigătele șgomotoase și pătimase pentru unguismul lor.

Kossuth a fost acela, care a aprins fanatismul masselor maghiare, care i-a învățat pe Unguri să nu vrea să cunoscă și să cinstescă nimic ce nu este unguresc, să fie neîngăduitori și nedrepti către celelalte națiuni conlocuitoare, vorbindu-le cu foc de o „națiune maghiară mare și tare, care decă nu va contopi și înghiți toate națiunile din țară, va peri.” El a fost acel „advocatul lărmuitor”, în potriua căruia se jăluia marele Ungur Szechenyi la 1847, că „intărită până la turbare toate naționalitățile în contra naționalității maghiare, că aruncă teciuni aprinși în casa țeranului, că lovesce în interesele împărăției comune și imple de venin paharul răsunării.”

Intr’adevăr, prin agitațiunile sale pătimase Kossuth a contribuit fără voia să se deștepte și mai mult simțul

național în sinul Românilor și alu Slavilor din aceste țări și să ia flacări în cruntul războiu civil, ce a izbucnit din pricina uneltirilor și atentatelor unguresci la viața acestor națiuni.

Mai târziu, vedându ce întorsătură nenorocită au luat lucrurile, Kossuth s’a încercat să împace pe Români și a trimis în tabăra lui Iancu mijlocitori, dăr nimeni nu voia să-i mai credă și sôrtea tristă a lui Dragoș este adă tuturor bine cunoscută.

Vitejia Românilor l’a speriat atunci și pe Kossuth așa de tare, încât — cum spune un scriitor român — încă peste deșce ani după revoluția, avându el o convorbire cu împăratul Francesilor Napoleon III, și făcându-i acesta propunerea să ridice o răsulare de Unguri în Transilvania împotriva Austriei, s’a cutremurat carnea pe densusul și a răspuns: „Nu, nu Sire! nu mă voi juca cu sângele națiunii mele, căci se vor pute găsi încă între Valahii acestei țări omeni, cari să reînviască crucimile dela 1849.” Și s’ar fi găsit fără îndoială, — dice scriitorul, — pentru că Ungurii n’au învățat nimic dela luptele nenorocite din 1848/9.

Și ôre nu o dovedesc ei acesta și adă pe fă-care și la tot privilegiul prin pătimasa ură, ce o nutresc față cu tot, ce nu-i unguresc și ce nu se închină la idoli lor?

Idolul lor a fost și a rămas și Kossuth. Și precum acesta a stat neschimbat pe lângă păreri și ideile lui de odinioară, nevrându să învețe nimic din pățaniile trecutului și ținându morțiș la planul de a maghiarisa „decă va fi trebuință și cu puterea” poporele acestui stat, așa nici cei ce se închinău lui n’au voit să se împace cu timpul și cu trebuințele timpului, ci au stăruit și stăruiesc înainte pe cărarea pa-

timei și a netoleranței naționale, ce nu pôte duce, decăt ărași la ură, desbinare și destrămare.

Duhul neîngăduitor și răsvrător, ce l’a sădit Kossuth în ideile și învățăturile lui și în inimile fragede ale tinerimei maghiare de adă, s’a dat la lumină și acuma în fața jalei, ce a îmbrăcat capitala ungurescă. Demonstrațiunile sângerose, ce le-a provocat studentimea ungurescă alaltă-eri sêra pe stradele Budapestei, pe cari le descriem mai jos, ne dovedesc, căt de mult tinerimea maghiară este stăpănită și adăpată de acel spirit.

Aceste scandaluri însă, cari au fost provocate mai ales pentru că cele două teatre regesci din Budapesta n’au arborat și ele stegul negru, ce să jălăscă pe Kossuth, sunt îndreptate indirect chiar în contra Domnitorului, căruia toate i se pot cere, numai aceea nu, ca prin semne din afară, să aducă omagii și să cinstescă memoria celui mai mare și neîmpăcat contrar alu dinastiei sale.

Chiar și numai această purtare a tinerimei maghiare dovedesc, unde a adus lucrurile sărbătorirea necumătată a lui Kossuth și a ideilor lui, și nu este de lipsă să mai amintim pretensiunile deputaților kossuthiști, cari în orgoliul și îngâmfarea lor nu ved, decăt chipul „sfântului” lor național.

Dôră aceste întemplieri vor face ca să se fie de învățatură și a celor, cari par a fi uități, că Ungurii n’au învățat nimic de atunci, de când îl purtau în triumf pe Kossuth prin țară, declarându războiu în sus dinastiei și în jos poporelor nemaghiare.

CRONICA POLITICĂ

— 12 (24) Martie

Lunia trecută s’a terminat în dieta ungurescă desbateră generală asupra pro-

iectului de lege pentru introducerea căsătoriei civile obligătore. Mai rămăne, ca după sărbătorile Pascilor catolice să se țină câteva vorbir de încheiere, după cari va urma votarea. După cum stau lucrurile până acum, se pôte dice ca sigur, că majoritatea deputaților din dietă va vota pentru proiectul de lege alu guvernului și astfel în ce se ține de dietă, căsătoria civilă obligătore va fi primită. Cununiile încheiate înaintea altarului lui Dumnezeu nu vor av înaintea legii nici o putere, ca și cum n’ar fi fost încheiate de loți, ci numai cele încheiate înaintea notareșilor unguresci vor fi socotite ca adevărate cununii. D-nii notareși adecă vor fi în viitor totă atăția popi cununători, alu căror dăr și sfințenia se va măsura după mărimea pintenilor și răsucirea mustațelor: cu căt pinteii lor vor fi mai mari și mustațele mai răsucite, cu atăt cununiile încheiate de ei vor fi mai sante și mai bine primite înaintea stăpânirii unguresci.

Aici vră guvernul să-i ducă pe cetățenii acestui stat. Înaintea însă de-a ajunge la această țintă, el va av să trecă încă prin mari lupte și nevoi. Bine că majoritatea deputaților va vota proiectul, dăr după votare are să urmeze încă desbateră pe paragrafi; aici lupta se va desfășura din nou și decă guvernul nu va fi sprijinit de partida Kossuthiștilor, căderea lui e sigură. Adevărat, că în cestiunea acesta Kossuthiștii au mers până acum mână în mână cu guvernul, dăr e întrebare, decă vor mai merge totă așa și de aci înainte, căci mai ales în țilele din urmă au intrat mari neînțelegeri între guvern și Kossuthiști. Mai este apoi și Camera magnaților, unde noul proiect de lege va întâmpina din nou mari greutăți. Cu un cuvânt, încă nu este perdată nedejde, că în această cale a sa guvernul prea ușor pôte să se poticnescă și să frângă gătul cu proiect cu tot.

Destul, că desbaterile de până acum au durat aproape patru săptămâni și din mai multe puncte de vedere au fost interesante și pentru noi. Dintre contrarii proiectului mai mult înși s’au provocat de-adreptul la

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Iuon cel negru.

Folosindu-me de vacanța Rusaliilor urma unei invitări a prietinelui meu, forestier într’unu episcopăt din Ungaria. Amicul meu locuesce în comitatul Maramureșului, în acea regiune romantică a Ungariei, care până acum nu prea a fost cercetată de ôșpeți, parte fiind-că e prea de parte de centrul țării, ăr pe de altă parte comunicațiunea e forțe grea din cauza munților, cari se întind între Sighetul Marmatie și Deșiu, de-alungul graniței ungaro-române.

Amicul meu mă așteptă la gara din Sighetul Marmatiei, de unde plecasem cu o căruță spre forestieră, în gona cailor, pe cari îi mâna Românul George.

Amicul meu plecase în Lunea Rusaliilor, împreună cu adjuantul său, la Deșiu, eu am preferat însă să trec prin pădurile de stejari din munții Maramureșului. Era o dimineță frumoasă, când însoțit de cănela Flott alu amicului meu, urcai costa spre culmea pădurosă „Dracul”. De aici ochiul gustă o privelise plăcută,

căci pe deoparte se ved câmpiile roditoare întretăiate de briul de argint alu Someșului, ăr pe de altă parte se ved culmile pline de zăpadă ale Alpilor din Maramureș.

Locul între „Dracul” și munții principali e întretăiat de văi adânci, cari spre apus se ridică lin, pe când spre răsărit sunt încunjurate de prețipisuri stâncose, în crepăturile căroră se vede câte-unu tușiș, sau câte-unu stejar încovoiat. O astfel de vale era și aceea, în care ajunsem după ce coborisem costa „Dracului”. Mă hotărî să mă odihnesc într’unu loc minunat, plin de verdăță, lângă care cădeau milioane de picături dintr’unu cataract alu unui păru. Ierba era încă umedă de rouă, în curându însă descoperii unu loc gol sub unu stejar uriaș: ciripitul cântăreților păduri și murmurul apei mă adormi și abia lătratul lui Flott mă put deștepta din visurile mele plăcute. Înaintea mea sta unu bătrân puternic, a căru barbă arginț și portul său românesc, alb ca zăpada, împreună cu fața sa neagră și cu o bătă mare, făcură, ca fără voia să-mi aducă aminte de „Rübezahl”.

Bătrânul mă provocă în limba românescă și cu fața spărită, să părăsesc locul de odihnă. Eu îi răspunsei nemțesce, că nu înțelegu românesce, la ceea ce bătrânul dice, binișor nemțesce: Domnule, locul pe care te odihnesci, este blăstemat, aici zace cadavrul lui Iuon cel negru, soală-te, și decă vrăi să întri în sat, vino cu mine!

Urmai pe bătrânul, care mergea cu pași sdraveni, fără să dică nici o vorbă, dăr când drumul încep să se lărgescă, mă alăturai lângă densusul și-l rugai să-mi povestescă istoria acelu Iuon negru, care zace îngropat sub acest stejar. După câte-va trăgănări bătrânul încep să povestescă.

Ioan Dimitrescu s’a alăturat la 1848 la acele cete române, cari au sprijinit cu efect trupele împărătesci prin escelenta lor cunoscință a locului de luptă, și cari au pricinuit multe necazuri bătrânului Bem. Intr’o luptă Iuon fu rănit și se întorse din cauza acesta în patriă, când o parte dintre Unguri luară calea spre meșănopte întindându războiul civil până în munții liniștiți ai Maramureșului. Și satul

lui Iuon era amenințat, și de-ôre-ce se scia, că cu deosebire comunele românesci nu sunt cruțate de honved, se pregătir locuitorii pentru apărare puternică, ca cel puțin să-și dea scump viața.

Iuon se și imbiă să iscodescă mișcările Ungurilor, și astfel într’o di plecă înaintea dușmanului, pe când buzele a mii de omeni cereau binecuvântarea lui Dumnezeu asupra pașilor săi. În ziua a opta, târziu sêra, se întorse Iuon acasă, aducându vestea, că întreaga armată resvrătorilor e pe drum și adecă spre sat, așa încât deja la nôpte vor ajunge aici.

Acastă veste pricinui mare spaimă, dăr locuitorii se reculeseră în curându și pe când o parte dintre ei alergă în satele vecine, pentru ca să strângă pe frații lor la unu loc, ceilalți se grăbiră să întăresc satul cu arbori tăiați, de cari se aflau din belșug.

Iuon într’aceea ărași plecase, și cătră miezul nopții aduse vestea, că dușmanul a pornit spre bătrânul stejar din valea Dracului, pentru ca astfel să încunjure satele și să le atace din partea lor neapărată. Vre-o 1000 de omeni curagioși por-

noi, la Români, dicându, că noua lege nu va duce la sfârșit bunt, deoarece ea va fi în mâinile Românilor un nou mijloc pentru de-a ațita în potruva Ungurilor, dicându, că aceștia voru să le strice legea și obiceiurile strămoșesci. Cei din partida guvernului din contră răspundeau, că noua lege tocmai pentru aceea este bună, fiindcă ea țintese la stingerea legii și destrămarea obiceiurilor, cari astăzi le țin pe popore legate de bisericile și datinele lor strămoșesci; când acestea legături nu voru mai fi, toți se voru mesteca în marea cazană ală maghiarisărei și voru fi împreună un trup și un suflet maghiar. Acesta este așadără ținta, la care vră să ajungă stăpânirea ungurescă prin noua lege privitoare la căsătoria civilă obligătoare.

Din partea Camerei române s'a votat convențiunea comercială dintre Austro Ungaria și România. Fôia guvernamentală ungurescă „Pester Lloyd“, vorbind despre însemnătatea acestei convențiunii, dice, că Austro-Ungaria nu profită economic mai nimic din această convenție și că prin aducerea acestei „marj jertfe economice“, Austro-Ungaria a voit să i dea României o dovadă despre bunăvoința și prietenia sa, sperându, că în schimb și România se va sili din a sa parte să pună capăt neîncrederilor față cu politica austro-ungară. Fôia guvernului unguresc „Pester Lloyd“ adevă speră, că înțelegerile, la cari s'a ajuns prin această convențiune pe terenul economic, voru aduce cu sine și înțelegeri pe terenul politic. Speranța această a fôiei unguresc însă ni-se pare că va rămâne zadarnică, căci pe cât timp Români de sub stăpânirea ungurescă nu voru fi tractați cu dreptate și sinceră bunăvoință, la o adevărată înțelegere politică cu regatul României cu greu se va pute ajunge.

La meetingul din Oxford.

Din tôte părțile locuite de Români s'au trimis adrese de recunoștință la Oxford (Anglia) pentru manifestația, ce s'a făcut acolo în favoarea cauzei române. Din Brașov s'a trimis de asemenea la adresa profesorului universitar W. R. Morfill, președintele meetingului din Oxford, următoarea scrisore:

D-Sale D-lui
W. R. Morfill
 profesor universitar, St. Johns-College
 OXFORD.

Ilustre Domnule!

Vestea despre meetingul, ce s'a ținut în Oxford sub președința Domniei Vóstre în apărarea dreptății cauzei noastre românesc din Transilvania și Ungaria, a produs și în sinul Românilor din țera Bărbăsei (Brașov și juru) cea mai viuă bucurie.

Făcându-mă interpretulă acestei sincere bucurii și a profundului simț de grațitudine ală conaționalilor mei din acest ținut mărginaș al vechii Transilvanie față cu generoasă inițiativă a Domniei Vóstre și a ilustrilor Vóstri colegi ai meetingului, Vă asigură tot-odată că simpatiile, ce le-a manifestat strălucitul meetingu din Oxford pentru Transilvania și pentru poporul român prigonit, voru afla cel mai puternic resunet în inimile tuturor Românilor; ele voru mări și întări simpatiile, ce le-au nutrit și le nutresc ei necurmat pentru marea și nobila națiune englesă, care de vécuri este bulevardul puternic ală civilizațiunei europene, unde libertatea prigonită de pe continentul european și-a aflat întotdeauna scut și refugiu.

Glasul simpatie, ce l'ați ridicat în apărarea dreptei noastre cauze, va face — fiți convinși — să ne pătrundem și mai mult de importanța misiunei, ce Domnia Vóstră o atribuiți, cu drept cuvânt, națiunei române: de-a fi o sentinela a civilizațiunei apusene în regiunile Carpaților și ale Balcanilor.

În numele clubului electoral al Românilor din orașul și comitatul Brașovului, Vă rog să primiți împreună cu ilustra vóstri colegi, acest mic gaj de adencă mulțumire, recunoștință și venerațiune.

Brașov, 10 Martie n. 1894.

Dr. Aurel Mureșianu,
 președintele clubului electoral.

Mórtea lui Kossuth.

Marele agitator unguresc, „sfântul“ dela Turin, „gubernatorul“ de odinoră al Ungariei, — a răposat în Turin, Marți la 10 și 55 minute din nopte.

Kossuth a murit în vârstă de 92 de ani. Elu s'a născut la 1802, din părinți Slovaci, în Monok din comitatul Zemplin. Elu a jucat rol de căpetenie în revoluția din 1848/49. Tôtă viața lui a fostă cel mai neimpăcat dușman ală naționalității române. Elu a decretat la 1848 uniunea Ardelului cu Ungaria, și pe cât era stimat de Unguri, pe atât era urgisit de celelalte naționalități din Transilvania și Ungaria, pentru că elu cu fier și foc voia să le desnaționalizeze, să le facă Unguri. Acesta a fostă pricina, pentru-care în timpul revoluției, tôte poporele maghiare, vrându să-și păstreze libertatea, naționalitatea și limba, s'au vădit nevoite a lupta în potruva armatelor lui Kossuth, cari le pregăteau jug nou, robia nouă.

După-ce Pesta a fostă ocupată de armatele împărătesc, Kossuth cu ai săi au fugit la Debrețin, unde au declarat dinastia Habsburgilor de detronată, a proclamat independența Ungariei și începerea războiului civil. Revoluția Ungurilor a avut sfârșit trist. Întrând Muscalii în țera,

revoluționarii unguri s'au vădit siliți a capitula la Șiria (Világos) lângă Arad.

Kossuth vădându-se în gura morții, a luat calea pribegiei, a fugit pe pământ turcesc, unde a fost prins în Kjutakija (Asia mică) de unde a fost liberat la 1851. De aici s'a dus în Anglia, ér în urmă s'a aședat în Turin, unde a petrecut până la mórte. În 1867, înființându-se dualismul, și Ungurii împăcându-se cu Coróna, Kossuth a fost amnistiat, dér n'a voit să se reîntorcă în patriă. Elu, care detronase la 1848 dinastia de Habsburg, nu voia să-și pună piciorul pe pământul ungar, vrându să rămână consecuent până la sfârșitul vieții sale Tôte încercările de a-l aduce în patriă, au fost zădărnice.

Dér și din străinătate Kossuth a agitat necontenit pentru ideile sale politice, pentru independența Ungariei. Compatrioții săi unguri ascultau de elu, ca de un Dumnezeu, și Turinul era un fel de Meca, la care pereginau admiratorii lui Kossuth, ca să asculte povețele și învățăturile lui.

Maghiarii pot să plângă și să jălăscă în jurul mormântului său, căci elu a fost acela, care a creat șovinismul unguresc, ce bântue ați tôte păturile societății maghiare; elu a fost omul esaltat, care cel dintăiu a croit planul, ca tôte poporele maghiare din acest stat să fiă maghiaritate de puterea. Noi Români însă n'avem de ce vrsa măcaru o singură lacrimă pentru elu — căci elu nu binele, ci răul ni l'a voit, nu la libertate, ci la robia și desnaționalizarea noastră a ținut prin tôte faptele și lucrările sale.

Neînțelegerea.

În jurul osimintelor lui Kossuth s'au iscat mari neînțelegeri între partida guvernamentală și partida kossuthistă. În ședința de ieri a dietei, președintele împărță mórtea lui Kossuth, accentuă meritele lui neperitoare pentru crearea constituției la 1848, pentru întemeierea libertății civile și politice. Făcu apoi propunerea, ca dieta să încuviințeze, cu unanimitate, eternizarea în protocol a meritelor neperitoare ale lui Kossuth; să imputernicească pe președintele a exprima familiei condolențele dietei; la înmormântare să mergic a deputațiune, care, în numele parlamentului, să depună o corónă pe cosciugul lui Kossuth; parlamentul să nu țină ședințe, până nu se va termina înmormântarea.

Kossuthiștii însă nu sunt mulțumiți cu atât. Prin rostul deputatului Iusth, ei diseră, că Kossuth nu este numai mortul națiunei maghiare, ci al întregii lumi culte; propune decă, ca Kossuth să fiă privit ca mortul națiunei maghiare; înmormântarea lui să se facă pe cheltuiala țerii; reprezentațiunile din operă și teatrul național să fiă sistate; să se exprime mulțumită pentru ospitalitate regatului Italiei

și orașului Turin. Apoi meritele lui Kossuth să se eternizeze printr'o lege.

Ministrul-președinte Wekerle declară, că nu pôte primi propunerea lui Iusth, ci se alătură la aceea a președintelui.

Înmormântarea.

Înmormântarea lui Kossuth se va face pe cheltuiala orașului Budapesta. Pompă funebră va fi și în Turin Marția viitoare, ér Joia viitoare cadavrul lui Kossuth va sosi în Budapesta, și va fi transportat la muzeul național. Înmormântarea se va face Dumineca viitoare.

Demonstrația dela teatru.

Mórtea lui Kossuth a pus în mare fierbere pe studenții unguri din capitala ungurescă. „Nobila“ tinerime a ținut să dea exemplu viu dejalea, ce-o simte pentru Kossuth — și scii cum? Ei au convocat o adunare, la universitate, în care aveau să ia hotăriri, că în ce chip tinerimea academică maghiară voese să ia parte la doilul pentru Kossuth. Rectorul universității însă, nu li-a dat voie să țină adunarea în edificiul universității; s'au adresat decă la primăria, care li-a și dat sala festivă.

După adunare „nobila“ tinerime, urmată de-o cétă de mai multe mii, s'a dus înaintea teatrului național, pe care nu era arborat stégul negru. Înaintea demonstrațiilor era purtat un stég negru. Mulțimea umpluse strada Kerepesi, piața Museului și piața Vașului. În mersul lor rupseră tôte afișele de teatru de pe pereți, apoi cu furie sălbatecă se aruncară asupra teatrului național. Sala teatrului era plină de public.

Într'aceea în teatru se ridică cortina și se încep representația. Câțiva dintre tineri năvăliră în sală și provocară publicul să demonstreze contra reprezentațiunei. Publicul protestă și reprezentația era imposibilă de-a se ține. Demonstrații strigau: „Vrem stég negru, și pretindem să nu se țină reprezentația. Acesta e tradare, e rușine! Nu suferim, mai bine dărâmam teatrul!“ Părintele nostru Kossuth a murit, lăsați jos cortina!“ Atunci teatralistul *Bercsenyi* își smulse peruca din cap și duse colegilor săi: „Nu jucăm, când tinerimea demonstrează. Nu vrem, ca din pricina noastră să curg sânge maghiar!“

Demonstrații își ajunseră scopul în parte: reprezentația s'a întrerupt! Dér ei nu erau mulțumiți cu atât. Cereau să se arboreze stég negru pe edificiul teatrului. O cétă de tineri aduseră un stég negru uriaș și intrară cu el în teatru. În sala de intrare a teatrului poliștii călări strigară demonstrațiilor: „Domnilor, în numele legii, vă provocăm, să lăsați teatrul în pace.“ Dér ce puteau folosi amenințările? Într'un moment oportun demonstrații rupseră cordonul poliștilor, și vre-o 300 dintre ei se aruncară înainte stri-

niră spre acelu stejar, sub care odihnisem eu, pe când în satul mai rămaseră numai vre-o 200 de bărbați. Și Iuonă plecase cu ei și tăbăria cu ceilalți în umbră.

De-odată sgomotul unor pași vesti apropierea dușmanului, dér acesta venea din altă parte. De-odată Iuonă plecă de-acolo și scose un țipet înfiorător. În același moment se auziră mai multe sute de împușcături, sute de Români bravi se scaldau în sângele lor, întrerupându liniștea nopții prin strigătele lor de durere, ceilalți fură atacați de dușmani până în sat. Nimenea nu fu cruțat. „Puțin scapă“, dicea bătrânul, „Unul dintre ei sunt și eu“.

Intr'aceea Iuonă, care trădase în mod atât de rușinos pe confrății săi, plecase mai departe cu insurgenții și pe lângă ban căpătă și rangul de oficer, ceea ce nu-l împedea a-și lua pedepsă meritată. După o lună de zile dela măcelul din Valea Dracului, fu prins și judecat de bătrânii neamului său. Aceștia îl condamnă la mórte, îl duseră la stejarul cel mare, unde un spion prins îi puse ștreangul de gât. Unii traseră de ștreang, ri-

dicându pe trădător pe o ramură, ceilalți săpară o gropă și după un pătrar de ceas îl acoperi pământul, — după vorba bătrânului, — mai bine se nu se fi născut.

„Din vremea aceea“, — încheia bătrânul povestirea sa, — „au trecut mai bine de 40 de primăveri și pădurea în fiăcare an înverdesce; numai în locul acela nu crește de loc ierbă, căci acolo zace blăstemul unui popor credincios. De câte-ori careva dintre noi trece pe acolo, aruncă câte-o pără“.

— „Și nu scii“, îl întrebai eu, „că pe morți trebuie să-i lași în pace?“

— „Da“, răspuse el, „dér numai pe omeni; acela care zace acolo însă, n'a fost om; ci o fiară sălbatică“.

Intr'aceea ajunserăm la forestieră și aici bătrânul își luă rămasă bună dela mine. Când îi strinsei mâna și-l întrebai de nume, elu răspuse: „Pe mine mă chiamă Andrei Dimitrescu“. — „Ești pôte rudă cu Iuonă?“ — „Domnule, elu a fost fratele meu!“ Duse și mai înainte de a pute rosti vre-o vorbă, dispăru dinaintea privirilor mele.

(„Deutsches Volksblatt“) Trad. de Ucu.

Brósca femeii.

Intr'un sātuțu trăia odată, de mult, un lucrător de pământ; acesta avea trei feciori minunat de frumoși, din care pricină și era omul tare fălos. Feciorii s'ar fi însurat bucos, că erau de vârstă aceea, dér tatăl lor fălos nu-i lăsa, căci elu nu vedea nici o fată destulă de potrivită pentru feciorii lui, vorba ceea: cióra că-i cióra, și pui mai frumoși decât ai ei nu vede.

Așa trecură câțiva ani, feciorii erau măhniți pentru îndărătnicia tatălui lor, dér acela nici habar n'avea de supărarea lor. Fiind lucrul așa, s'au sfătuit frații împreună, ce să facă și cum? și apoi s'au dus la tatăl lor toți trei și au dîs: Decă nu ne lași să ne însurăm, plecăm toți trei în lume, și atata ne mai veți, câtă ne veți ați!

După ce văd bătrânul hotărîrea feciorilor lui, stétu o leacă pe gânduri, apoi dîse: „Decă chiar v'ați pus carul în petrii să vă însurați, — fi! nu-mi pasă! Eu voi da la fiă-care câte-una ou, vom și eși toți afară la largul, colo în livada din

capul satului, unde vor fi adunate tôte fetele din sat, și voi își arunca cu oul între ele; care pe care fată o va nimeri, aceea îi va fi nevastă“.

Feciorii s'au învoit și tatăl lor a dus tôte fetele satului afară în livadă. După aceea a dat fiă-cărui fecior câte-un ou în mână, și a dîs să-l arunce între fete.

Mai întâiu a aruncat feciorul cel mai mare, și a nimerit o fată frumoasă. Asta a și fost din minuta aceea nevasta lui. Pe atunci așa erau vremile,...

Ală doilea fecior încă a nimerit, ca și cel de întâiu, dér ală treilea... minune! a aruncat oul oblu în sus, și când a cădută jos a cădută pe o brósca și i s'a lipit de spate. Acum ce era de făcut? Se vede, că așa i-a fost ursita, ca brósca să-i fiă muier. Decă se luară toți trei și merseră cătră nevastă frumoasă, ér cel mai mic supărat... cu brósca după el. Nici nu putu cina de supărat, se culcă numai așa îmbrăcat, cum era, în podul șurei, ér brósca se țeri după cuptor. De unde să-ți

gându: „In etagiul alu treilea, se ducemû acolo stégulî. Susu copii!“ Ei însu au greşitû scările şi au ajunsû numai în etagiul întăiu. In timpulă acesta poliţia închise uşile de cătră stradă, ca astfelû se pună mâna pe o parte a demonstranţilor. Aceştia încurându coborâră, se aruncară asupra uşilor, dér le aflară încuiate. Poliştii se aruncară asupra lorû, se le smulgă stindardulî din mână. Se încăierară unii cu alţii. Căpitanul *Schaff* a fostû călcătû în picioare; comisarul *Chudy* a fostû svirlitû la o parte; căţiva dintre demonstranţi erau rostogoliţi la pământ, dér stégulî totû îl ţineau în mâni, strigându: „Sé mântuimû stégulî!“ In cele din urmă demonstranţii au cedatû.

Intr'aceea cei din curtea teatrului au trimisû o deputaţiă la secretarulî conte *Andor Festetich*, rugându-lû sé arboreze stégulî negru pe edificiulî teatrului. Acesta însu a contrađisû, ér demonstranţii strigându: „Punemû noi stégulî, decâtă nu voiesce *intendantul* *schwarz-gelb*“, urcâră pe-o scară unû stindardû mare negru şi-lû arborâră pe faşada teatrului.

La operă.

Dela teatru s'au dusû la operă. Nicî pe edificiulî operi se arboratû stégulî negru. Ajungându demonstranţii inaintea operi, începură a striga puternicû: „Stégulî negru! Sé se pună stégulî negru!“ Pe stradă drođia societăţii se înmulţia mereu. Candelaşele şi geamurile operi au fostû sdrobite, lampele le-au stînsû. S'au điră atuncî copite de cai, pe carî călăria poliştii, ce se postară inaintea operi. Ei începură a isbi în mulţime şi a o strîmtoarea de tôte părţile. In operă tocmăi se începû representarea oratoriului de *Liszt*, *Legenda S-tei Elisabetha*. Demonstranţii năvaliră în sală, strigându: „Ţăceţi! Adî nu e reprezentaţiă!“ Privitorii se sculară uimiţi, ér bina se goli îndată. Actorii se refugiară după culise, capela dispărû. Demonstranţii ocupâră logele, din carî unû tinêrû strigă: „Stégulî! Stégulî negru!“ Pe galeria etagiului alu treilea apărû unû stégulî negru. Dér *acesta nu era destulă. Demonstranţii smulseră unû altû stégulî, arboratû pe cefenăua „Pikler“, şi-lû duseră la operă.*

Acum se născû o luptă desperată între poliştii şi demonstranţi. Aceştia fură respinşi împreună cu stégulî. Ruda stégulî în această hărţuelă fû sfărîmată în bucăţi. Dér demonstranţii nu se lăsară învinşi. Ei făcură unû nou asaltû, şi după câteva minute o cetă de vre-o 3—400 pêtrunse în sala de reprezentaţiă a operi şi *arborâră stégulî negru tocmăi — auđiţi! — tocmăi deasupra logei monarchului.*

Dér afară de edificiu totuşî nu era stégulî. Demonstranţii voiau sé vadă unulû şi alul. După multe hărţueli le succese a arboră unû stégulî negru şi *pe faşada operi.*

Când mulţimea era sé se retragă între chiote sêlbatică de „*Zászlo! Zászlo! Kossuth*

apánk!“ poliţia năvali cu săbiile scöse asupra-i. Ţăiau în drepta şi 'n stânga în carne viă. Ceta demonstranţă sé retrase spre Orfeu. In apropiere de Orfeu urcâră mai mulţi pe-o casă, luară de pe coperişu ţiglele şi între poliştii şi demonstranţi se deschise o luptă vehementă. Poliştii Ţăiau fără cruşare, demonstranţii svirliau cu ce le venia în mână. Pe câmpul de bătăia zăceau *30 de răniţi*, unii mai greu, alţii mai ușorû.

Dér tragedia demonstranţilor a culminatû în strada *Andrássy*, unde îi persecută poliţia, tăind în ei fără milă, până ce în urmă îi succese a-i împărsăia totalû.

S'au făcutû mai multe arestări.

La ordinulî ministrului *Hieronymi*, stégulî negru de la operă a fostû luatû josû dinneţa la ôrele 2 3/4. Dimineţa susû pe edificiile capitalei fluturau stéguri negre, ér josû pe pavagiu luciau încă urmele roşii de sânge.

Astfelû a luatû parte „nobilă“ tinerime maghiară la dolulî pentru „părintele“ ei, *Kossuth*.

SCRIRILE ŢILEI.

— 12 (24) Martie

Laudele unui reneatû. Preotulî ruteanû *Zahonyay Zsigmond* din comuna *Százraberek*, în comitatulî *Sătmarului*, se laudă într'o corespondenţă adresată điarului „*Budapesti Hirlap*“, că în comuna lui *toţi Valahii s'au maghiarisatû*, aşa, că astăđi abia se află căţiva moşnegi, carî mai sciu limba „*valahă*“. In şcolă confesională greco-catolică limba de propunere este curatû cea maghiară, ba chiar şi în biserica greco-catolică cântările şi predicile se ţinû numai în limba maghiară. Acestû grabnicû progresû al maghiarisărei este a se mulţumi, — dice reneatulî preotû, — împrejurărei, că credinciosii greco-catolici din *Százraberek* nu se ţinû de diecesă *Gherlei*, ci de a *Muncaciului*. — Faşă cu aceste laude ale reneatului preotû rusescû, unû fruntaş românû din comitatulî *Sătmarului* ne împărtăşese, că în comuna *Százraberek* *nici-odată Români n'au locuitû* şi *nicî astăđi nu locuesce nicî unulû*. Prin urmare maghiarisărea, cu care atât de multû se laudă preotulî ruteanû *Zahonyay*, se referă *numai la Ruteni, ér nicî decum la Români*. Români *Sătmareni*, dice corespondentulî nostru, suntû în timpulû de adî multû mai mândri pe naţionalitatea lorû, decâtă sé fiă în stare a se lăpăda în asemenea modû nemernicû şi pécătosû de scumpa lorû limbă şi lege strămoşescă. Dece pécătosului preotû *Zahonyay* îi place a se lauda cu maghiarisărea, apoi nu-i fiă ruşine de-a spune că cei ce se maghiarisăză suntû *inşi-şi Rutenii lui*, ér nu sé caute a arunca această ruşine asupra *Românilor*.

Din *Sudriaşu-Jupanî*, ni-se scrie: Reprezentăţele comunelorû *Sudriaşu-Jupanî*

şi-au ţinutû la 13 Februarie şedinţa lorû fiindû la ordinea đilei revidarea socotelorû pe anulû trecutû, 1893. Deşi, după § 142 altû art. de lege *XXII* din 1886, ar fi trebuitû, ca d-lû notarû cercualû, *Korkovány Bela*, sé fi publicatû mai înainte cu 15 đile ţinerea şedinţei, ér socotelele sé se fi espustu spre vedere publică în casele comunale cu 15 đile înainte de revidare, d-sa însu abia cu o đile înainte a încunosciinţatû pe reprezentanţii despre revidarea socotelilorû. Cu revidarea socotelilorû au fost însărcinaţi, pentru comunele *Sudriaşu* şi *Jupanî* judele com. din *Rêchita*, ér pentru cealaltă jumătate de cercû învăţatorulî din comuna *Susanî*, carî ambii suntû ômenii d-lui notarû. Revidarea socotelilorû a fostû pusă pe o đile de *Duminecă*, când mai alesû preoţimea noastră este împiedecată de-a lua parte. Lucrul acesta se face totû aşa, de multû ani. Ceremû însu, ca în viitorû atâtû la facerea preliminaşilorû, câtû şi la cetirea socotelilorû, sé se ţină strinsû de lege, şi cestiuinea această sé nu se mai pună la ordinea đilei pe *Duminecă* şi sêrbătorî, ci sé ni-se respecteze sêrbătorile, ér ca revisorî la cetirea socotelilorû sé se numescă ômeni neatêrnători, carî sé judece dreptû şi cu dreptate.

—o—

Palmii de Pasci ai Papei. E datina, ca Papa la sêrbătorile Pascilorû sé primescă în darû câte unû palmû. In anulû, acesta a primitû doi palmi, şi adece unulû dela posesorulî de pământû *Vittorio Amadeo Bresca* din *San-Remo*, predată Papei de majordomusulî papalû *Monsignore Salesio della Volpe*; ér pe celalaltû dela servitorimea sa. Acestû din urmă a fostû împodubitû de călugărişele mânăstirei *Camaldulilorû* din *St. Antonio*, şi s'a predatû sfântului părinte prin o deputaţiune, constatătore din *Monsignore Agostino Accoramboni* şi din camelierulî papalû cavalerulî *Attilio Ambrosini*.

—o—

Conflictû sêrbo-bulgarû. „Correspondenţa politică“ din *Viena* primesce din *Sofia* o scrisore, în care se spune, că s'a întâmplatû unû conflictû săngerôsû la graniţa sêrbo-bulgară, care ca şi multe alte asemenea conflicte, îşi are cauza în împrejurările ne-regulate dela graniţă. N'a fostû vorba de contrabandişti bulgari, după cum s'a spus la începutû, ci de nisce ţeranî bulgari, carî au posesiuni la *Trn*, carî trecutû pe teritoriulî sêrbescû. Pe când ei Ţăiau lemne în partea acelorû posesiuni, carî se află în *Serbia*, fură provocaţi de păzitorii sêrbi, ca sé plătescă taxa pentru lemnaşitû, o taxă, după cum se vede, de curându introdusă în *Serbia*. Deorece ţeranii bulgari refusersă sé plătescă această taxă, ei fură urmăriţi de grănişerii sêrbi şi astfelû se născû unû conflictû săngerôsû, în care mai mulţi ţeranî bulgari fură răniţi, ér unû grănişerû sêrbû fû omoritû. De-almintrelea, nicî în *Belgrad*, nicî în *Sofia* nu se dă o importanţă politică acestei întâmplări nenorocite.

Unû solgăbirû palmuitû. În *Párdány* s'a întâmplatû đilele acestea unû lucrû fôrte ruşinosû: Fata *fişolgăbirului* de acolo, *Emeric Hertelendy*, i-a trasû solgăbirului *Anton Steinbach* două palmi în *biserică*, pentru-că acesta sé fi lăţitû fama, că fata trăiesce în relaţiuni neiertate cu tatălû ei. În urma acestă *Steinbach* provocă la duelû pe *fişolgăbirulû* sêu, ér fratele fetei îl provocă pe *Steinbach*. Se va constitui unû juriu de onore, care va decide în afacerea această. — Ce sé mai đicemû la lucruri atât de ruşinöse şi scâr-bôsê?

—o—

Ôşpeţi înalţi. Este definitiv hotărîtû, că prinţulî de coronă rusescû va lua parte în anulû acesta la deprinderile de arme germane, la carî va fi de faşă şi monarchulî nostru. La tómnă împêratulû germanû *Wilhelm* şi prinţulî de coronă rusescû vorû fi ôşpeţii monarchului nostru şi cu toţii vorû lua parte la vênăţorile din *Ardêl*, arangiate chiar în acele ţinuturi, pe unde avea plăcere sé vèneze şi prinţulî de coronă *Rudolf*.

—o—

Prinţulî *Bismarck* îşi va serba în anulû acesta a 80-a đile a nascerei. În *Friedrichsruh* s'au anunţatû deja număröse deputaţiuni. *Bismarck* se află bine, face în fiă-care đile preumblări lungi şi va începe êraşî a călări.

—o—

Regina *Natalia*. În cercurile din *Bucuresci* se vorbesce, că fosta regină a *Serbiei*, *Natalia*, care de presentû se află în *Biarritz*, în curându va călători la *Bucuresci*, ca sé petrecă acolo cu sora sa sêrbătorile Pascilorû. Se vorbesce, că şi regele *Milan* va merge în timpulă acela la *Bucuresci* şi apoi de aci împreună se vorû întôrce la *Belgrad*.

—o—

Marî tempestăţi în America. În părţile sudice şi sudvestice ale Americi bantue de o săptămână încôce nisce tempestăţi îngrozitore. Nu numai case singurateice, ci strade întregi au fostû mânate de vântû. Nenumerate vieţi omenesce au căđutû până acum jertfă acestorû tempestăţi.

—o—

Convocare. Adunarea generală a „*Asociaţiunei pentru sprijinirea învăţecilorû şi sodalilorû români din Braşov*“ se convôcă prin această pe *Duminecă, 20 Martie (1 Aprilie)* a. c. la ôrele 3 d. a. în sala de desemnă a Gimnasiului românû. Toţi domni membri şi alţi doritorî de înaintarea Asociaţiunei suntû rugaţi a lua parte la această adunare generală.

Agendele: 1) Raportulî Comitului asupra lucrărilor sale pe anulû trecutû; 2) Raportulî asupra casei şi averi Asociaţiunei; 3) Alegerea unei comisiuni pentru înscriere de membri noi; 4) Raportulî comisiunei censorătore; 5) Decidere asupra propunerilorû; 6) Alegerea membrilorû în Comitetû; 7) Ficsarea budgetului pentru anulû 1894. Din şedinţa Comitului ţinută la 4/16 Martie 1894. *N. P. Petrescu*, preşedinte; *Arseniu Vlaicu*, secretarû.

dormă elû câtû fû noptiţa de mare? Totû brôscă vedea inaintea ochilorû.

După ce se făcû điuă, întrî în casă şi đise: Uite, tu brôscă, tu vedî bine, că nu-i potrivăelă: eu omû ca ômenî şi tu schidolă de brôscă. Dér, decâtă vei face tu trei lucruri, pe carî le-ortî face cumnatele mele, totuşî te rabđû după cuptorû, din potrivă — te aruncû afară, sé mergî prin liveđi, pe unde-ţi este ţie datû a trăi. Şi adece: mai întâiú sé faceţi fiă-care câte-o cămaşă, care-şi la bărbatulî ei, dér într'o đile sé fiă gata. Incepêtî numai decâtă şi pe dinneţa sé fiă gata.

Cumnatele lui se apucâră de lucru, care de care sé facă cămeşi de mire mai frumöse; până aveau destulă. Ér brôscă sta numai după cuptorû şi nu đicea nimicû, cu tôte că graiu omenescû avea, şi bine auđia cum o rideau cumnatele ei. Când fû însu de cu sêră, se sculă frumuşelû de după cuptorû, merse afară şi se dete peste capû şi se făcû o drăguţă de fată, de sé-i mai cauţi păreche. Amblă pe câmpuri printre flori tótă noptiţa, ér dinneţa veni cu o cămaşă şi o anină într'unû mêrû dinaintea casei, apoi sări ca brôscă în laturî şi đise:

Scolă bărbate, şi eşî afară de-ţi ia din mêrû cămaşa cea de mire, ce ţi-am făcut'o.

Toţi căsenii se minunau de vorbele brôscelî şi eşiră afară. Adece în mêrû găsiră animată o cămaşă de aurû, bătută cu pietri scumpe. Şi nu se puteau destulû mira de frumşeşa şi podôbele ei.

— Unû lucru l'ai gătătû mai bine, decâtă cumnatele tale, đise feciorulî cătră brôscă; acum decâtă-i mai face şi celealalte două lucruri totû aşa de bine, slobodă vei fi sé petrecî la noi după cuptorû, din potrivă.... în câmpû, de unde te-am adusû. Şi adece: până dinneţa fiă-care sé faceţi câte-unû prândû de bucate, care cum scie mai bine; de-i face şi tu, ca ele — bine, de unde nu — sé nu đicî, că nu ţi-am spusû.

Cele două cumnate se apucâră de lucru, şi frigeau, şi fierbeau, şi gătiau mâncărî peste mâncărî, care de care sé se arete mai harnică şi mai pricepută în gătirea mâncărilorû; brôscă sta după cuptorû şi se uita cu mirare la cele două cumnate ale ei.

Dece veni sêra, se duse brôscă êraşî afară, se dete peste capû şi se făcû o fată numai ca ea; umblă tótă noptiţa prin câmpul celû rĂcorosû, printre florile rourate, ér dinneţa se întôrce acasă, întinse sub un mêrû o masă plină de mâncărî şi de beuturi alese, apoi întră în casă în formă de brôscă şi spuse căsenilorû, sé mergă afară sub mêrû, sé mânance, că prândulû e gata. Căsenii se imbulziau pe usă, care de care sé vêđă mai iute prândulû brôscelî şi sé guse din elû, de a fi de ceva samă, dér care cum îl zăria cu ochii, rămânea încremenitû de ceea ce ce-i zăria vederile. Şi cum nu? când era sub mêrû întinsă o masă de argintû tótă cu vase de aurû şi în ele mâncărilor şi beuturile cele mai alese, cum numai la împêraşi se potû vedé.

— Douş lucruri mi-ai făcutû pe pontû, đise feciorulî, acum mai ai unulû; *Duminecă* e *Dumineca Pascilorû*, atuncî totû norodulî e în câmpû la jocû; decâtă tu vei juca cu cumnatele de frumosû bine, decâtă nu, scii ce te aşteptă.

Când fû în điuă de Pasci, toţi căsenii se gătiră frumosû sé mergă la hora din luncă, numai brôscă sta şgulită în unghiu după cuptorû. Când îi vedû pe toţi gata, đise: mergeţi numai, că eu voi merge mai târđiu, sé nu vê facû ruşine mergându cu voi de-odată.

Când fû în điuă de Pasci, toţi căsenii se gătiră frumosû sé mergă la hora din luncă, numai brôscă sta şgulită în unghiu după cuptorû. Când îi vedû pe toţi gata, đise: mergeţi numai, că eu voi merge mai târđiu, sé nu vê facû ruşine mergându cu voi de-odată.

— Douş lucruri mi-ai făcutû pe pontû, đise feciorulî, acum mai ai unulû; *Duminecă* e *Dumineca Pascilorû*, atuncî totû norodulî e în câmpû la jocû; decâtă tu vei juca cu cumnatele de frumosû bine, decâtă nu, scii ce te aşteptă.

Aşa şi făcură. Toţi plecâră, ér brôscă rămase singură acasă. Intr'unû târđiu, când era hora mai frumôsă, se ridică brôscă de după cuptorû şi se dete peste capû şi eşi din pielea ei de brôscă o fată, ca de craiu de frumôsă, apoi merse la horă. Toţi se minunau de frumşeşa ei, dér nime nu o cunoscea. Şi prinseră a-o lua feciorii la jocû, mai unulû, mai altulû, ca la horă. Odată, când juca cu ea chiar bărbatulû ei, care încă nu o cunoscea, că nu o vêđuse nicî când aşa, đise cătră elû o cumnată de a lui: se vede, că nevasta ta nu are de gândû sé vină la horă! Dér atuncî fata cea necunoscută răspunse: *Ba sunt chiar aci!*

Bucuria soşului ei, că elû avea cea mai frumôsă muere!

După ce se lăsă joculû, se furişă o cumnată de a lui lângă elû şi-i şopti: Dete fuga acasă şi caută de arde pielea cea de brôscă, ca de sêră sé nu-ţi mai potă nevasta întra în ea. — Şi elû aşa făcû, merse totû într'o fugă până acasă, căută şi află după cuptorû pielea cea de brôscă, arse cuptorulî celû cocătorû şi svêr! cu ea acolo. Apoi se întôrse la horă.

Copilul dispărut. Din comuna Sânpetru (lângă Braşov) a dispărut Sâmbăta trecută un băiat de 12 ani, cu numele Ioan Creangă. Pe tatăl său îl cheamă Arsenie Creangă, locuitor în Sânpetru. Băiatul suferă de bătăi de ochi şi când a mers de acasă, a dăşă părinţilor săi, că se duce la medicul comunal, să-l cureze. Părinţii băiatului bănuiesc, că a fost luat de cineva. Căutându-l după el a dat de urma lui până în Herman, de acolo însă n-au putut să-l găsească. Celălalt, eventual, ar pute să dea de ştiri părinţilor, unde se află băiatul, va căpăta un bun başiş.

— o —

CăliNDARUL Plugarului pe anul comun 1894. Editura tipografiei A. Muresianu. Anul II. Braşov, 1893. — Acest căliNDAR, redigat de colaboratorul nostru economic, d-lă Ioan Georgescu, conţine afară de anunţul 110 pag. form. mare 8°. Pe faţa întâi, ca ilustraţiune, se află o casă ţărănească şi dinaintea ei un plug cu doi boi arând. În text se mai află portretul lui Iacob Muresianu, împreună cu câte-va notiţe biografice; apoi o frumoasă ilustraţiune, care reprezintă pe Iancu Jianu cu draguţa lui Helena (din colecţiunea populară română „Biblioteca istorică”, ce apare în editura librăriei Ciurcu din Braşov).

CăliNDARUL acesta se poate cumpăra dela tipografia A. Muresianu în Braşov, dela librăria Ciurcu în Braşov, pe lângă preţul de 25 cr., cu porto cu totul 30 cruceri. Se poate comanda cu abonamentul acestei foi.

Convocare.

În conţelegere cu comitetul partidului naţional, inteligenţa română din Alba-Iulia convocă o adunare a poporului român din comitatele Alba-inferioră, Turda-Arieş, Hunedora şi cercul electoral Sebeş din comitatul Sibiuului pe Joi în 5 Aprilie a. c. st. n. la 10 ore dimineaţa în Alba-Iulia, în sala de vară a otelului „la Sora”, pentru a reînvi protestele deja ridicate în contra proiectelor politice bisericesci. cari se află în desbaterea parlamentului din Budapesta şi cari proiecte nu sunt reclamate nici de interesele patriei, nici ale bisericii şi ale poporului român, din potrivă poartă în sine cele mai mari pericole pentru biserică, patriă şi morală.

Din conferinţa Românilor întruniţi în Alba-Iulia la 17 Martie 1894.

Mateiu Nicola, Nicolau Ivan, preş. not.

Doliul pentru Kossuth şi armata.

Foile ungureşti sunt foarte indignate de modul, cum armata comună se poartă faţă de morţea lui Kossuth. „Magyarország” spune, că regimentul 52 al armatei co-

mune, staţionat în Budapesta, se reîntorcea dela un exerciţiu tocmai pe când la casa oraşului se ţinea „şedinţa de doliu” din incidentul morţii lui Kossuth. Contrar obiceiului de până acum, regimentul luă calea tocmai pe uliţa principală numită „Leopold” (Lipot-utoza) şi când ajunse faţă în faţă cu casa oraşului, muzica militară încep de-odată să cânte marşul lui Radetzky.

La auşul acestuia, mai mulţi tineri universitari maghiari au început să hui-duască muzica militară cu asurđitóre strigăte de „abzug!” „gyalázat!” şi alte asemenea cuvinte vătămătoare. Muzica însă a trecut mai departe cântându.

Într’o altă parte a stradei se aflau mai mulţi deputaţi, între cari şi Polonyi Géza. Acesta s’a dus înaintea colonelului, pe care l’a oprit în drum şi arătându-i cu mâna spre un mare stindard negru îi dăse: „Domnule colonel!” Colonelul aruncă o privire asupra steagului şi apoi dete pinteş calului şi merse mai departe fără a dice nimic, ér muzica continuă a cânta marşul lui Radetzky.

După ce muzica îşi isprăvi cântecul, tăcu, când însă regimentul ajunse înaintea clinice, muzica încep din nou. Mulţimea de popor, ce se afla acolo, din nou încep, în faţa colonelului, să injure armata cu strigăte de „abzug” şi cu fluerături. Regimentul însă trecu mai departe în sune-tul muzicii.

Totul „Magyarország” istorisese, că un nepot al răposatului Kossuth, cu numele Udvari Kossuth István, care servea ca voluntar în armata comună, a primită dela comanda regimentului înconoscinţarea, că nu ’i se dă voia de-a lua parte la înmormântarea unchiului său. Tinerul Kossuth Istvan a înaintat o nouă cerere pentru concediu; ală căreia rezultat încă nu-lă cunoscem. Tinerii militari din Budapesta însă, cari au fost concediaţi de sərbătorile Pascilor catolice, după informaţiunile mai sus dăse foi, au primită instrucţiuni cu privire la atitudinea, ce au s’o observe faţă cu înmormântarea lui Kossuth.

Încă un caz mai istorisese „Magyarország”: Mercur dimineaţa, când se băţise în Budapesta şcirea despre morţea lui Kossuth, mai mulţi oficeri dela regimentul ală 6-lea de armată, ce poartă numele regelui României Carol I, petreceau împreună într’o cafenea. De odată întră un locotenent şi cu voce tare le vestese colegilor săi: „Schon gehört, der Rebell Kossuth gestorben!” (Am auşit, că rebelul Kossuth a murit!) Mai mulţi Maghiari, ce se aflau la o masă din apropiere, când auşiră acestea se depărtară scandalisaţi, fără de-a dice nimic.

În fine mai spun foile ungureşti, că după cum se şvonesc prin cercurile militare, comandantul de corp, prinţul Lobkowitz, va da un ordin de şi separată, prin care întreaga tinerime din armată, împreună cu

corpul ofiţeresc, vor fi admoniaţi, ca să nu ia parte la nici un doliu şi la nici o festivitate.

Adunarea generală.

a sub-reuniunii învăţătorilor români din Districtul Braşovului.

Mercur trecută, ziua SS. patru-deci martiri ai creştinismului, învăţătorii din sub-reuniunea amintită s’au întrunit în adunare generală în comuna Herman. Vomă aminti numai cestiunile cele mai însemnate ce s’au discutat în această adunare:

La 10 ore a. m., după cântarea cu pietate a rugăciunii „Impărate ceresc”, preşedintele sub-reuniunii, vrednicul preot şi învăţător d-lă George Ludu din Preşmer, deschide adunarea prin o avertinere. Ascultă cu cea mai încordată atenţiune în această vorbire se accentuează în deosebi împrejurările grele, în cari trăim; se descopere, pe temeiul păşaniilor şilnice, că poporul nostru încă nici până aşi nu este în de-ajuns pătuns de convingerea, că şcola este cel mai important factor de luminare, de deşteptare şi de înaintare ală nemişului nostru. Când poporul se va încredinţa pe deplin, că şcola noastră peste tot urmăreşte numai binele şi folosul practic ală lui, ori-ce antipatiă, ori-ce desconsiderare sau neinteresare a lui, ce se observă aşi în cele mai multe locuri, se vor pface în simpatia, în iubire, alipire şi interesare faţă de şcolă. Să lucrăm pentru popor şi elă ne va fi recunoscător la vremea lui. Misiunea e grea, dăr sublimă, şi nu numai învăţătorul singur o poate face acesta, ci unită cu preotul, cari tot-d’una au fost la noi cei mai importanţi factori ai deşteptării şi luminării nemişului nostru.

După acesta se alege un secretar ad hoc pentru conducerea protocolului actului de constituire, în persoana d-lui învăţător din Satu-lungă Aurel Popovici. Înainte de a se trece însă la actul de constituire, d-lă învăţător, totă din Satu-lungă, Vasile Munteanu, face o interpelare la presidiu în numele învăţătorilor din Săcele pe cuvântul, că la alegerea de preşedinte ală subreuniunii noastre nu s’a urmat corect. Deşi interpelarea nu era tocmai destulă de întemeiată, deşi cuprindea unele expresiuni nu tocmai compatibile cu demnitatea corpului învăţătoresc săcelean totuşi preşedintele a răspuns la timpul său cu demnitate şi a împăcat spiritele unora încâtă-va agitate.

Se alege apoi ca vice-preşedinte d-lă D. Dogariu, director şcolar în Satu-lungă; secretar d-lă Irodion Frateş, învăţ. în Preşmer, cassar d-lă I. Pascu, preot capelan şi învăţ. în Turcheş-Săcele, şi doi membri în comitet în persoanele d-lor Aurel Popovici (Satulungă) şi Andrei Nanu (Herman).

Urmăz tema: „Tractarea practică a părţilor secundare ale propoziţiunii, servind

de basă descrierea unui obiect”. D-lă David Popu, învăţ. în Herman, a tractat în mod practică cu câţi-va elevi şi eleve tema aceasta. După unele mici observări critice, făcute la timpul său în şedinţa secretă, conform cerinţelor statutelor reuniunii, se declară prelegerea deplină succedă şi se aduce prelegătorului mulţamita meritată.

Punctul următor ală programei este: „Banca şcolii”, d-lă I. Dariu cetece o disertaţiune despre acest obiect, pentru care a fost aplaudat şi felicitat călduros nu numai din partea învăţătorilor, ci şi din partea poporului din Herman, care era prezent într’un număr destul de însemnat. Acestă disertaţiune, la propunerea şi apreţiarea d-lui I. Popea, preşedintele reuniunii districtuale a Braşovului, se primeşte în unanimitate a fi publicată spre a-o pute avé la îndemână ori-cine ar voi a urma practicele principiilor indicate în ea la construirea nouelor bănci viitoare în şcolile noastre.

După o pauză de câte-va minute, la redeschiderea şedinţei, totă d-lă I. Dariu disertă despre punctul următor din program: „Scrierea oblică şi scrierea verticală (paralelă critică)”. Lucrarea este ascultată cu încordată atenţiune şi disertantul viu aplaudat cu atât mai vîrtos, că această temă tocmai acum e la ordinea zilei în lumea pedagogică şi face onore învăţătorilor noştri, cari se ocupă cu aceste cestiuni, ce agită aşi păturile înalte pedagogice.

Punctul următor din program este: „Introducerea în fracţiunile comune şi decimale”. Acestă temă e tratată în mod practică cu elevii de harnicul învăţător D. Dogariu. Prelegerea este ascultată cu multă atenţiune şi la critică declarată de deplină succedă, pentru care prelegătorul e aplaudat călduros.

Între propunerile de sine stătătoare, cea mai importantă este cea făcută de D-lă profesor I. Popea: „Uniformitatea terminologiei în învăţământul limbei materne”. Pentru lucrarea acestei teme se alege o comisiune în persoanele D-lor I. Popea, I. Dariu, Anastase Bărsan, G. Ludu şi N. Oancea, care comisiune va raporta la timpul său adunării.

E de însemnat, că la această adunare atât de bine succedă şi aşa de bine cercetată, au luat parte şi doi învăţători harnici din România: DD-nii Chişinescu (Azuga) şi Ripceanu (Predelu), cari în cuvântul de închidere au fost viu aplaudaţi pentru dragostea şi bunăvoia, ce au avut de a participa la această adunare şi cari la rândul lor au răspuns prin căldurose cuvinte bineventării şi primirii lor în cercul învăţătorilor din această subreuniune.

După 2¼ ore închidându-se adunarea urmăz prânşul comun, la care am luat parte cu toţii. La acest prânş s’au ridicat mai multe toast, pentru supremul nostru inspector şcolar, pentru preşedin-

Sera veniră toţi voioşi cătră casă. Cum ajunse acasă, nevasta cea frumoasă dă se caute pielea cea de brăscă, dăr bărbatul îi spuse: înzădară o mai cauţi, draga mea, că am ars’o!

— Aşa? bine făcuşi! Hai de-mi arată unde ai ars’o?

Şi o duse la cuptorul cel cocător. Adecă acela era plin de aur de curată ca sora. Şapte saci de aur au scos din cuptor.

Din minutul acela, ea nu s’a mai putut face brăscă, şi a trăit în pace, în cinste şi în omenia cu bărbatul ei. Şi de n’au murit — şi astăzi trăesc.

I. P. Reteganul.

Cenuşotca.

Cică în vremea de demult, pe timpul lui Nastratin Hogea şi a lui Nechiperca, era o femeie văduvă. Şi acea femeie avea un fiu leneş, leneş, care îl cheama Cenuşotca. Astă Cenuşotca durmea totă ziua în cuptor şi nu lucra ni-

mic. Mă-sa se spăria şi se luase pe gânduri. O vecină o învăţă să plece de acasă şi să-lă lase singur, să vadă, ce are să facă.

Mă-sa aşa a şi făcut. I-a făcut o mămăligă, i-a adus o doniţă cu apă şi i-a lăsat lemne tăiete. Cenuşotca nici habar avea din fundul cuptorului, ce face mă-sa. Când se trezi din somn, îi era fôme. Se sculă, eşi din cuptor, mănca niţică mămăligă, beu puţină apă, făcu niţel foc şi pe urmă dzupă ér în cuptor.

Vre-o 2—3 zile Cenuşotca mănca câte niţică mămăligă, beu puţină apă şi făcea puţin foc, ér încolo durmea mereu în fundul cuptorului şi nu se sinchisea de nimic. După ce trecură vre-o 3—4 zile, îi se isprăviră mămăliga, apa şi lemnele. Răbdă Cenuşotca de fôme, sete şi frig şi o şi întregă, când étă, că spre s’ă vine mă-sa acasă. Elă scose capul pe gaura cuptorului şi dăse:

— Bine c’ai venit, că mămăliga, apa şi lemnele mi-s’au sfişit.

— Dăr bine, tu nu puteai să-ţi faci mămăligă, să-ţi aduci apă şi să-ţi tai lemne? Ce să mă faci ore cu acest băiat!?

Apoi îl strigă şi-i dăse, să se ducă la apă cu doniţa. Cenuşotca eşi din cuptor, băgă mânil în sin şi stănd lângă doniţă dăse: — „De va fi cu voia mea şi a lui Dumnezeu, să se ducă doniţa asta singură la fântână, să se umple cu apă şi să vie acasă”.

Doniţa parcă asculta de ce dăcea elă, că şi plecă afară, se duse la fântână, se umplu cu apă şi se întorse acasă, ér Cenuşotca mergea după ea.

Vedându omenii asta, tare se minunau şi diceau: Mache, ce-o mai fi şi băzăgania asta de român, că étă cum îi mai merge doniţa singură la apă şi se întorse acasă, mache... o fi vre-un strigoiu, Dóme-nea feresce!

Când îl vedu mă-sa, încep să se închine, să se mire, ce-o mai fi şi astă bazăconia. Astă-i strigoiu, dăcea ea. Ilă luă, îl duse la popa să-i facă vre-o moliftă. Popa îi făcu sfeştania, moliftă, para moliftă, dăr de geaba, că la ori-ce lucru, când dăcea elă, că cu voia mea şi a lui Dumnezeu să se misce, să fugă, să sară, şi ce mai nu ştiu eu, se făcea. Popa l’a vedu la

minte sănătos, vorbea bine, era ca ori-care om şi a dăşă, că nu e strigoiu.

Ci-că pe acolo prin apropiere se afla o mare împărătia, ală cărui împărat avea o fată de măritat. Şi ci-că împăratul a dat poruncă să se stringă lume multă la curte, să vie tistorii, să vie ciocoi, să vie toţi bogăţii şi toţi marii lui supuş. Şi a venit lume multă şi totă boeri şi tistori d’ăi mari. Când a auşit elă, ci-că aşa, cum era, plin de cenuşă, s’a dus şi elă acolo şi sta stărcit lângă poartă.

În acest timp ese împăratul cu totă curtea şi cu fata de mână şi strigă câtă îl luă gura: Fata mea are trei mere de aur, şi la care va vré să-le dea, acela îi va fi bărbat!

Fata luă merele şi se trimblă pe la toţi însă la nici-unul nu le dete, ci când ajunse la Cenuşotca, ’i le dete lui. Când vedu împăratul, mai că nu cădu jos.

După ce plecă totă lumea, se strinseră la împăratu tôte rudeniile, ca să spue fiă-care cu ce s’o pedepsescă. Unul dăcea s’o ardă, altul s’o arunce într’un puş. În fine unul se sculă şi dăse: În fata şi

tele reuniunii, pentru președintele subreuniunii, pentru preotul, corpul didactic și poporul din Herman, etc.

Înainte de a încheia nu pot să nu amintesc buna și călduroasă primire, ce am avut-o din partea fraților Români hermaneni în frunte cu bravul preot d-l *Alexandru Dogariu* și cu harnicii învățători *D-nii G. Goicea, A. Nanu și Davidu Popu*, cărora și pe calea aceasta le aduc sincera mea mulțumită pentru buna și călduroasă primire a tuturor membrilor subreuniunii.

Brașov, 10 Martie 1893.

Niță.

Literatură.

În editura librăriei H. Zeidner din Brașov au apărut următoarele cărți didactice:

Gramatica elementară a limbii germane cu deprinderi de tradusă germane și române, virite printre regule și cu vocabulele trebuincioase la acestea, prelucrată din unu manuscript al răsposatului jude de cerc din Săliște, *Ioană Maximă*, și întocmită pentru școlile medii și civile, precum și pentru noulu privat, de *Nicolau Pilăia*, profesor la gimnasiu rom. gr. or. din Brașov. Form. mare 8° de 288 pag. Prețulu 1 fl. 40 cr.

Geografia Ungariei și Elemente din geografia generală pentru școlile populare, de *Dr. Nicolau Popu*, revăzută și îndreptată, mai ales cu privire la date statistice, de *Nicolae Pilăia*. Edițiunea a șaptea. Prețulu 25 cruceri.

Aritmetică pentru școlile populare de *F. E. Lurta*. Tradusă de unu învățător după a 9-a edițiune germană. Anulu I și II de școlă. N-rii dela 1—10, 10—20 și 20—101. Prețulu 20 cr.

În tipografia modernă, Gregorie Luis din București (Str. Academiei 24) a apărut: **Principiulu de naționalitate**, conferință ținută la „Ateneulu român” din București, de *Aureliu C. Popovici*. Form. mare 8° de 45 pag.

Îndreptariu pentru ortografia română. Regule și vocabularu ortograficu. Introdusă la școlile din Bucovina prin emisulu ministeriului cultelor și instrucțiunii. Compusă de *Dr. D. Onciulu* din Cernăuți. Form 8° de 79 pag. Prețulu 12 cr.

În tip. „Aurora” A. Todoranu din Gherla a apărut broșura anonimă: **„Diletantismulu și patima în politică**. Icône din viața publică a Românilor ardeleni, prezentate de *Tenax*. Form. 8° de 46 pag. Prețulu 20 cr. De vânzare la Redacțiunea „Unirei” în Blăși și la Tipografia „Aurora” în Gherla.

Arta de-a trăi de Stugau, traducere liberă de *Ieronim G. Barițiu*. Acestu es-

celent și prea instructivă opă, care pentru tôte împrejurările vieții ofere bogate consolațiuni și învățături, se poate procura dela librăria Ciureu din Brașov, cu prețulu de 50 cr.

HIGIENA

Durere de cap (migrenă).

Adese-oră ni se întemplă să ne culcăm sănătoși, să durim bine, ca de obicei, și dimineața să ne deșteptăm cu o durere de cap, mărginită la început numai într-o parte, mai cu seamă la stânga, și care ocupă de obicei fruntea, de-asupra sprâncenei, și tâmpla, der care poate pe urmă să se întindă și de partea cealaltă, fără ca să fiă aci așa de mare, cum este în partea din care a începutu.

Durerea la început este adencă și greoie, apoi din ce în ce crește și se apropie de piele, așa că de multe-oră chiar și rădăcina părului este dureroasă; pe când la început durerea nu era de cât un felu de greutate la cap, în curând se schimbă în nise avințuri din ce în ce mai dureroase, cu o apăsare pe frunte și asupra tâmplor, pare că ar veni cineva și ni-ar stringe capulu câtu se poate de tare cu amândouă mâinile, ca să-l zdrobescă.

Cam așa este de obicei migrena, adevărata migrenă, der la mulți se prezintă în deosebite feluri: pe unii îi dore numai capulu, și au puțină grătă, fără ca să-și întrerupă lucrulu, alții suferă într'unu modu grozav, ca și când cine soie de ce bolă cumplită ar fi cuprinsă. Amu pute dice mai bine, că fiă-care își are migrena lui.

Sunt multe feluri de durere de cap, cari nu trebuie amestecate cu migrena. Durerea migrenei se cunoște prin aceea, că ea vine din când în când, că începe de obicei dimineața, de când ne deșteptăm și merge crescându până pe la amedă, sfârșindu-se odată cu serea; mai departe se cunoște prin aceea: că migrena ne lasă în tot-d'auna noptea mai liniștită, decât nu bună de tot; prin aceea că migrena oră câtu de mare ar fi, nu ne pune viața în primejdiă și dela o durere până la cea-laltă suntemu foarte sănătoși; prin aceea, că durerea în migrenă începe în tot-d'auna numai printr-o parte a capulu, mai de obicei prin partea stângă; în fine, prin aceea, că tot-d'auna, când avem migrenă avem și turburări din partea stomaculu, perderea poței de mâncare, grătă și de multe-oră vearsături.

Pricinele migrenei sunt multe. Ea se moștenesc dela părinți; este rară în copilărie și la bătrânețe, se arată de obicei dela 15 până la 40 de ani; mai desu la femei, de câtu la bărbați; se întelnesce mai cu seamă la persoanele nervoase, cari suferă de stomacu, de nemistuire, la cei cu reumatisme, la gușoși, la cei cu lipsă de sânge (anemie), la cei cu bole de piele, la cei cari ducă o viață prea stătută și la meseriași, cari sunt siliți să stea tôte ziua pe scaun și să lucreze. La tôte aceste persoane ast-felū predispose, cea mai mică abatere dela legile igienei, cea mai mică schimbare în obiceiurile vieții, nemânșarea la vreme, nedormirea la timpul obicnuitu, o bucurie, o supărare pot să producă migrena. Totu asemenea și lumina seu căldura prea mare, mirosurile prea tari, munca minții prea încordată, veghiurile prelungite, lipsa de somn, mâncarea prea grea și altele.

Tratamentulu. Cei ce au patima migrenei cunoscă foarte bine, cari sunt pricinele, ce le aducă durerea de cap, și prin urmare, ei pot să știe mai bine, de câtu oră-care altulu, de ce să se păzescă; așa unulu a băgat de seamă, că îndată ce nu mânăncă la césul hotărît, îl apucă durerea de cap, seu când a mâncatutare seu cutare lucru; altulu a văditu, că-lu apucă migrena, când stă prea multu la masă ca să scrie seu să citească, și picioarele i se răcesc; cutare a observat, că-i vine durerea de cap, când îi e prea caldu, în aerulu greoiu și stricatu, într'unu teatru seu într'unu locu de adunare; cutare a băgat de seamă, că-lu apucă durerea, când dörme rău peste nopte, când este incuiat de mai multe zile, când nu face destulă mișcare, și așa mai departe. În tôte aceste împrejurări nimic nu este mai ușor de câtu să preîntempinăm migrena, ocolind pricinele, care îi dau nascere. În cele mai multe casuri face bine mișcarea zilnică, dușile, cura de apă rece; la cei în lipsă de sânge ferulu și doctoriile întăritore; la cei cu stomaculu slabu oră leneșu cumpetulu în mâncare, amarurile (picăturile amare cu pelin etc.); la cei cu reumatism și la gușoși alcalinele (bicarbonatul de sodă); la cei cu bole de piele arseniculu și pucioasa și așa mai departe. Din aceste se poate vedu, că migrena n'o putem viudeca, de câtu tratându pricinele ei.

Tôte aceste sunt bune intru câtu privește întempinarea boleii, der să vedem ce facem, când durerea de cap s'a ivit? Deși se recomandă o mulțime de doctorii contra a-

cestei dureri, putem dice, că până astăzi n'avem încă unu mijlocu siguru de a o combate. Vom lăsa deră la o parte totu ce se dice fără temei a fi bunu contra migrenei, și ne vom mărgini în a înșira câteva sfaturi practice, cari vor pute fi de mare folos pentru pățimășii, cari le vor ceti cu băgare de seamă:

Cându simțim de cu-seră, că a 2-a zi o să avem durere de cap, și acesta o putem ști, când ne trage prea multu la somn, seu când cădem într-o nepăsare deosebită, vom lua înainte de a ne culca o césă de cafea neagră, seu unu paharu bunu de ceai rusescu, care fără ca să ne strice somnulu, ni-lu face mai puțin greu, adică mai ușor. Dacă dimineața când ne deșteptăm, capulu ne este totu greu, seu dacă începe să fiă greu, vom lua éraš o césă de cafea seu de ceaiu, ne vom mișca încet, domol, ne vom așeză pe un scaun, pe o canapea, decât avem, îngrijindu, ca picioarele să fiă bine învălitate și ast-felū ținute în căldură, apoi vom bea cu multu folos o césă de ceaiu de teiu și de foi de portocale, ferindu-ne de a mânca în totu timpul, câtu vom simți greutate la cap și grătă. Aceste măsuri, cari sunt ușor de luat, sunt de multe-oră în stare ca să oprască, să tae durerea de cap chiar dela început. Unele persoane au văditu, că decât ele strănută, capulu li-se limpedesc, prin urmare aceste persoane n'au decât să facă să strănute, trăgându pe nasu nițel tabacu seu să răsufle puținu spirit de țiperig.

Dacă, cu tôte aceste, durerea de cap începe și merge înainte, ne vom culca frumșel și vom păstra cea mai desevirșită odihnă. Este bine, ca să facem intunec în odaia, vom sta singuri, căci vorba ne supără. Nu este de lipsă să punem muștare, cari fac numai o usturime fără nici unu folos. Nu trebuie să oprim vârsăturile, căci ele curăță stomaculu și fac bine. Pățimășulu mai poate să-și pue la capu carpe înmuiate în apă recesă și-și ude fruntea și chiar capulu în eter, seu cu apă de Colonia, care prin evaporăția lor repede producă o răcoală plăcută și bine făcătoare. Întru câtu privește afionulu și morfina, să le întrebim numai atunci, când durerea este de nesuferit.

(După „Apărătorulu Sănătății”)

Din viața plantelor.

De Maro.

Lupta cu buruienile.

Ioană Nicu din Satul vechi a început luptă în contra buruienilor. Vecinii săi Nicolau Pică și Toderulu lui Guțu, de multu se luptă cu ele și nu pot ajunge la nimic. În tôte primăvera redichióra, maculu, spinulu, chirulu și alți hoși de felulu acestora, se ivesc cu mulțimea. În câmpurile sémădate cu ovésu se ivesc redichióra în armate mari, așa că sermanulu ovésu trebuie să fiă multămit, decât își poate petrece zilele sale trăist sub frunzele ei. Printre orz și cartofi se încuibă spinulu, de-aseenea și printre grâu, câmpurile de seacă sunt acoperite de macu, neghină, pipirig și alte buruieni, așa încât oră care parte și oră cu ce arme le atacă omulu, ele totu nu se mișcă din locu.

Adese-oră a eșit Ioană Nicu la câmpu cu toți servitorii, și tôte servitorelesale, înarmați cu furci, greble, sape și hârlețe; au tăiat și au săpat la buruieni, ca și când ar fi voit să le stăpescă pe tôte din rădăcină. Câte n'a încercat Ioană în contra buruienilor! Pluguri, grape pe tôte le-a pus în mișcare, și totu înzadar. Tôte ostenela, totu lucrulu, totu timpul era fără folos.

Cum? Óre să nu se potă stărpi buruienile? Ne apărăm de dihoru, care ne face

pe băiatu să-i punem într-o bute și să-l dăm drumulu pe apă. — Forțe bine, dișeră cu toții, și așa și făcură. Butea se ducea pe apă d'a rostogola.

Fata dișe băiatulu, că-i e fême. Atunci Cenușotca dișe: De e cu voia mea și a lui Dumneșu, să se facă aci o masă cu felu de felu de bucate. Dișu și s'a făcutu; s'a făcutu o masă mare, mare... cu felu de felu de minuni și cu bucate alese ca la împărăți. După ce mâncară, masa pieri.

Fata ér dișe băiatulu: Ai să eșim de aci! Îns elu îi răspuse: Nu este încă timpul! După ce merseră vre-o câte-va zile, băiatulu dișe: De va fi cu voia mea și a lui Dumneșu, să eșim din bute într-o luncă frumșă. Cum a dișu, au și plesnită cercurile buții și ei se află într-o frumșă luncă.

Băiatulu éraš dișe: De va fi cu voia mea și a lui Dumneșu, să se facă aci nise palatur, cum nu mai sunt altele. Îndată se înălțară nise palaturi mari, mari, mărețe și frumșe, cum nu mai erau altele. Întră Cenușotca cu fata în ele și trăiră acolo.

Cenușotca și fata scriseră carte împératulu să vie să vadă nise minunate palaturi lăsate de Dumneșu. Veni, mări, împératulu cu mulți slujitori și cu óste mândră. Când le văd împératulu se cruci. Cenușotca nu mai era ca înainte, ci era foarte mândru îmbrăcatu. Pofti pe împératulu la masă, le dete la slujitori să mânănce și le puse caii în grajd.

Pe când mânca, Cenușotca se sculă și dișe: Înălțate împérate, să știi, că de se va fura ceva dela noi, aceluia i se va tăia capulu! — Să i se tae! răspuse împératulu.

Sera, după ce se culcă împératulu, veni și-i băgă în busunarulu hainei unu inel de aur. Dimineața gălăgia mare, că s'a perdit unu inel. Se sculă împératulu și dișe, să caute tôte óstea. La nici unulu din slujitori nu se găsi. Veni și rândulu împératulu. Tocmai la împératu găsi inelulu.

Atunci puse pe împératulu cu capulu pe un scaun și Cenușotca se făcu că dă cu sabia, și dișe: — Spăriatu-te-ai, împérate? — Der cum să nu mă spariu, când e sabia

la capulu meu. Cenușotca se făcu, că dă a doua-óră, și éraš dișe: — Spăriatu-te-ai, împérate? — Der cum să nu mă spariu, când e sabia la capulu meu. Cenușotca se făcu, că dă a treia-óră, și dișe: — Spăriatu-te-ai, împérate? — Cum să nu mă spariu, când e sabia la capulu meu.

— Ei veți, îi dișe Cenușotca, totu așa m'am spăriat și eu, când m'ai datu pe gâră în bute. Eu sunt Cenușotca și asta-i fata ta!

Atunci împératulu ceru iertare, der fiă-sa nu vră, dicându: Pentru-că m'ai aruncat pe gâră, nu-ți d'au iertare! Se întorse atunci împératulu înderét și veni din nou cu nevastă-sa și numai atunci putu să se împace cu fiă-sa și cu Cenușotca.

Și deteră o masă mare, mare, la care și eu eram, și bune mai erau bucatele hm... hm... și acum mă lingă pe buze și mă scobesc în mâsele. Să-mi fiă de bine. Și D-Vostră asemenea, că bună minciună v'am spus.

C. Romulu.

atatea pagube în găini; ne apărăm de vulpe, ne apărăm de șoreci, cari ne mănâncă grânele; și se nu fă ore nici un mijloc de-a ne apăra și de buruiene?

Ne chinăm atât de mult pentru de-a ne câștiga gunoi și a-lă duce în câmp pentru erburii. Dăr ce se vezi? De abia am dus gunoiul la câmp, l'am împrăsciat și grăpat, și etă că îndată vine neghina, macul, spinul, redichiăra, mănâncă totu ce-i mai bună, se satură bine, ér biețele cereale, biețele fructe trebuie să iee, ce le rămâne. Buruiena mănâncă, în modu nerușinat, tôte materiile nutritore, ér fructele postecă!

În timpul de ađi, când economul câștigă atât de puțin, este förte de lipsă, ca să nimicum din rădăcină pe acești pus-tiitori ai ogorului, pe acești jăfuitori ai pământului. Da, dăr cum? Ascultați!

Décă vrei, ca buruiena să se prăpădescă de pe câmpuri și rituri, atunci tre-bue începutu în potriva loră séu o luptă singuratică mai mică, séu o luptă mare, generală.

Buruieneloră trebuie să li-se ia tôte mijlocele de trai. Décă odată nu au nutre-mentu, aeru și lumină, atunci au ispră-vit'o. Fiă-care economu e datoru s'o facă acésta, și décă nu o face de bună voiă, ar trebui silitu la acésta prin însé-și autorităt-ile comunale. Precum e silitu a pune cân-iloră botnițe și a oltui pe copii, așa tre-bue silitu și la știrpirea buruieneloră.

Și acésta fiă-care omă va puté-o ușoru face, décă:

1) va trena câmpurile, séu cu alte cu-vinte, décă va depărta apa státătore, în-fundată în câmpuri și rituri. Apa acésta e mama buruieneloră și trenarea e perirea loră. Înă și mai bine e, décă fiă-care pro-prietaru de pământu trenază împreună cu vecinulu séu, căci ast-felu le vine mai ușoru;

2) va sădi plante de nutrețu, cari crescă mai în grabă, ca buruienile; cres-cendă mai în grabă, ele iau aerulu și lu-mina dela buruiene, cari rămân umbrite din partea celoră dintăit, și trebuie să pieră; mai alesă suntă bune pentru acésta, ames-tecăturile;

3) va obli loculă, ilu va face ase-menea peste tótă suprafața și nu va suferi pe elu puncte ude și apătoșe;

4) va începe a sădi séménaturu de acelea, cari nu lasă să viețescă buruienile; cine séménă în același locu séménaturu co-cenose după cocenose, nu va scăpa nicu-odată de buruiene;

5) economulu își va întocmi lucrulu séu ast-felu, ca séménaturile să se ridice tot-d'ana înainte buruieneloră; ast-felu, décă economulu își va isprăvi totu lucrulu dela câmpu deja de cu tómnă, așa ca primă-véra loculă séu nicu sé nu véđă plugulu, atunci primăvéra, când buruiena începe a înflori mai minunată, vine grapa și o omórá, urméză apoi sădirea fructeloră, și când buruiena din nou vré sé-și scóttă capulu, e prea târđiu, căci fructele deja suntă mari și n'o lasă să mai crescă;

6) nu va lăsa cărărușe între pământuri, deórece pe acestea crescă și se înmulțescă mai tare buruienile, ca luminărița, garófa vascóșă etc;

7) nu va lăsa să se cócă buruiena; décă tocmai nu s'a pututu scăpa înainte de răsărirea loră, atunci trebuie să le stírpescă celu puțin înainte de înflorire;

8) Va séména séménă curată!

Acestea trebuie să le facă fiă-care e-conomú singuraticu. Însé totuși buruiena va spori, décă nu voru face-o acésta și ce-lalți economi din satu, pentru-că, décă nu-mai unulu dintre ei e lenéșu și nu lucră, ca să se scape de acei omoritori ai séménaturiloră, atunci potú fi ce-lalți ori câtu de harnici, căci totu nu voru puté scăpa de buruiene.

Trebuie pornită în potriva buruieneloră o luptă mare și generală; totți proprietari de câmpuri și de rituri, trebuie să-și dea mâna și să lucre laolaltă pentru stírpirea buruienii. Fiă-care satu trebuie să ia măsuru de apărare față de acestu mare și periculosu inimiză alu economiloră.

Este numai vina economiloră însi-și, că au atáta de luptat cu buruienile și că

buruiena îi costă pe ei atatea pagube; ei mai bine se chinuescă, decâtu să lucre în înțelegere. Când voiesc, potú aduna o sută de neguțători în trei dñle, dăr pe trei economi nicu-odată în o sută de dñle. Se aducú legi peste legi, dăr pentru ce nie mai de lipsă, nu avemú nicu ochi, nicu urechi, nicu pricepere!

Povestiri economice.

de I. Georgescu.

Din ce părți e alcătuită pomul?

— Bine, că mă întelnescă cu D-Ta d-le învățător! am avutú dispută cu nepoțelulu meu cel mare, care au venitú numai acum dela școlă din Brașovu, despre părțile pomiloră; te rogú să mi le spui D-Ta odată, ca să le potú înțelege și eu, căci așa cum mi-le-a spusú elu, abia am pututu înțelege câte-ceva.

— Bucurosú, bade Tomo! ascultă dără. Fiă-care pomu e alcătuitu din trei părți mari séu principale, precum: rădăcina, trupulu séu trunchiulu și coróna.

Rădăcina se numesce partea aceea a pomului, care se întinde prin pământu. La rădăcină se poté vedea: rădăcina din mijloc séu principală, care merge ca fusulu dreptu în jos prin pământu; rădăcinile de pe laturu séu laterale, cari se întindú din cea de mijlocu, și rădăcinile fróse, séu ațóse, cari se întindú din cele laterale.

La trupulu séu trunchiu se poté vedea bade Tomo, scórta séu cója lemnului și mădua. Scórta scutesce pomulu de vătămărilé din afară și îi ține caldu. Intre scórță și lemn se afiă mázga, prin care umb-lă mustulu cu care se nutrescú pomii.

Coróna pomului se numesce crengile crescute de-asupra trupului; cele mai gróse se numesce crăci, din cari apoi iesú crengile, din acestea iesú mlădițele și mugurii.

Mugurii încă suntă de doué feliori, bade Tomo, lungăreți, cari facú numai frunze, și bulbucăți, cari facú nu numai frunze, ci și flori, din cari apoi mai târđiu se facú pómele.

— Óre cu ce se voru fi nutrinđu pomii din pământu, d-le învățătoru?

— Pomii, bade Tomo, se nutrescú nu numai prin rădăcinile din pământu, ci și prin frunțele din aeru. Prin rădăcini se nutrescú pomii din pământu cu mustu de sare, cenușă, varu, feru și altele, cari tóte ajută la formarea lemnului, ér prin frunțele tragú din aeru umédela și unu feliu de aeru numitu azotu, séu gazu nádusitoru.

Cumcă pomii își tragú nutre-mentu și din aeru, putemú cerca așa, bade Tomo, că legámu cu sfóră în luna lui Maiu séu Florariu, cum mai dñceți D-Vóstré, unu pomu mai tinéru strínsu preste cójă, și vomú vedea, că se face de-asupra legăturu o umflătură, ceea ce nu s'ar întempla, décă pomulu nu s'ar nutri și din aeru. La mes-técănu, crepându-i cója în luna lui Maiu, curge din elu unu feliu de mustu, pe care unii ómeni ilu prindú și-lu béu, căci are unu gustu plăcutu și rēcitoru. Pomii cu frunțele loră și resufă, bade Tomo, ca și omulu cu plămânile.

— Mái, da multe mai scíți D-Vóstré! Că și pomii resufă cu frunțele, ca ómenii cu plămânile, n'ași fi cređutu odată cu capulu.

— Bunulu Dumneđu a întocmitú lucrurile așa de înțeleptesce, bade Tomo, ca aceea ce resufă pomii și ce-lalte plante din sine, adecă gazulu de vieță séu oxigulu, să inghițimú séu inspirámú noi, ér ceea ce resufámú noi și animalele din noi, adecă gazulu nádusitoru séu azotulu, sé-lu inspire séu inghiță plantele.

Plantele resufă numai diua oxigenu, ér' nóptea resufă unu feliu de aeru numitu carbonu, care este vătămătoru sănătății omului.

— Despre aerulu acela mi-au cetitú și feciorulu meu dintr'o gazetă, că astă érnă pe gerulu celu mare, unu omú séracu a făcutú focu bunú în casă, a astupatú hornulu, ca să nu iésă căldura din casă, a scosú jarulu din sobă pe vatră și apoi s'a culcatú; dimineța i-au aflatú vecinii pe totți ai casei morți în patú.

— Ei, veđi bade Tomo, aceia au muritu de carbonu, care nu este alt-ceva de câtu aerulu, ce vine în atingere cu carbunii. Vei fi suflatu vr'odată în focu; n'ai simțitu că te apucă o ametelă în capu?

— Ba am simțitu, dăr nu am scitutu, că de unde m'î vine ametelă aceea!

— Carbonu se mai face, bade Tomo, încă și din pómele próspețe séu culesc de curéndu și din flori; de aceea nu e bine să ne culcámú în casă, unde suntú prea multe flori séu póme próspețe.

— Mi-ai pomenitu de flori; nu ai face bine să-mi spui și părțile loră d-le învățătoru?

— Ba da, bade Tomo! Părțile la o flóre suntú: păharulu séu potirulu, care e în invelișulu celu verde alu floriloru. Foile păharului se numesce sepale și la florile pomiloră suntú câte cincí, și stau ca nisce stele eșite din păharu. Din păharu se înalță flórea colorată, care la florile pomiloră éráși are câte cincí foi, ce se numesce petale. Din flóre esú nisce firicele fragete, ce se numesce stamini, ér în mijloculu acestora se află ovarulu séu pistilulu, din care se face sémínța pomiloră. Din florile pomiloră se facú pómele séu fructele loră.

Acestea suntú părțile, ce alcătuescú pomulu, bade Tomo!

MULTE ȘI DE TOATE.

Obiceiuri chinezesci.

Grozavă deosebire este între chipulu cum privimú noi, Europeanii, lumea și între obiceiurile nóstre și ale Chineziloru.

Ca simplă curiositate, étă — după „Revue des Revues“ — câte-va din obiceiurile acestui poporú;

Chinezulu ride, când își povestesc de mórtea vre-unei rude apropiate și o logodnică chineză plânge, când e dusă în casa soțului ei.

Când te întelnesce Chinezulu te întreba nu numai de sănătate, dăr și de veniturile ce ai, și-ti pune o mulțime de întrebări indiscrete, în semn de politeță; dăr ilu superú, când ilu vei întreba de nevastă și copii.

Când întri la densusú își scoți pālăria, elu se grăbesce însé să-și acopere capulu și în locu să-ți stringă mâna, elu și-le frécă pe ale sale.

În vreme ce noi încungiurámú să vorbimú de mórte, elu își arată cu satisfacere lemne, ce i-a dăruitú feciorulu séu pentru raclă (coștiugtu).

Colórea de doliu, la densú, nu e negru, ca la noi, ci albulu.

Cartea chinezescă începe acolo, unde a nóstră se sfârșescă. Chinezulu scriindú dela drépta spre stanga și de susu în josu în colóne verticale, titlulu cărței nu e tipăritu susu, ci josu, paginația nu se indică susu, ci josu de desuptulu titlului; notele se găsescă nu josu de totu, ci susu.

În clasă, când unu școlarú reciteză lecția stă cu spatele la profesoru; verbulu chinezescú *pei* (a recita) însémná a sta cu spatele la cine-va.

Mama nu-și sărută copilulu nicu-odată, dăr ilu duce la nasu: simțindu-lú lângă nasu, este pentru ea una cu sărutarea.

Prânșurile la ei începú cu fructe zaharisite și se sfârșescă cu pește.

Noi ne tăiamú unghiile, ei însé nu; le lasă ca să crescă lungi de totu; unii au unghii de 10 cm. Când te întâlneșce unu Chinezú nu te întreba: Ce mai faci? ci: „ți-ai mâncatú orezulu?“

Faptulu, că femeea vorbesce prea multu, e unu motivu de divorțu (despărțire) la ei.

Jurnalele chinezesci suntú foarte rarú și numérulu cetitorilorú foarte restrínsu; nicu diarele, nicu poporulu nu facú politică; Chinezii dăr n'au politicieni de meserie, ori de ocași și nicu deputăți; la densú împératulú face politică și totți trebuie să i-se supună orbesce; discuția nu începe.

Impératulú când vine pe tronú, cea dintéu grijă, ce o are, e să tăie capulu la totți membrii familiei pe cari densusú i-a despoiatú de drepturi.

Câtú prețuesce unu calú mortu.

Écă aménunțitu, câtú prețuesce unu calú mortu: pielea, care cântăresce dela 24—34 kilograme, se poté vinde cu 8—10 coróne; cóma valoréză 2 coróne kilograme, carnea în greutate de 100—150 klg. întrebuințată ca îngrășămentu séu nutre-mentu pentru animale, se poté prețui cu 15—20 coróne. Unu calú are 15—18 kilograme sänge uscatú și prefăcutu în prafu, care éráși prețuesce 2—3 coróne Mațele și cele-lalte rămășițe se véndu cu 1 coronă; 2 kgr. de muschiu după uscare 2 coróne; se întrebuințeză, la fabricarea cleiului. Grásimea asemenea se vinde cu o coronă kilogramulu. Ósele și copitele servă pentru a face negrelă și asemenea prețuesce 2 coróne kilogramulu.

Ast-felu unu calú mortu poté produce până la 60 coróne.

* Exportulu de mere din America în Europa.

„Fru-Trade Journal“, unu diaru, care apare în New-York, spune că exportulu de mere din America în Europa este surprindétoru de mare. În 1892 și 1893 s'au exportatú din Statele-Unite și din Canada 1,203,638 de butóie cu mere.

Cai cu căluș în gură.

Citimú în „Covurluiulu“:

Ionu Berbecă a fostú condamnatú de tribunalulu de Tecuciu (România) la șese luni de închisóre pentru furtulu calilorú lui Ionu Chiriacu. Berbecă nesciindu-se vinovatú a făcutú apelú și afacerea s'a judecatú de curtea de apelú din Galați secția II, la 2 Martie.

— Așa-i, Berbecă, ai despedecatú caii lui Ionu Chiriacu, cari erau în câmpu, i-ai dusu în mijloculu pădurei și acolo i-ai legatú de unu copacu cu gátulu și cu botulu în susu și li-ai pusú la améndoi câte-unu călușu în gură, să nu necheze?! întreba președintele.

— Nu-i adevératu.

— Cum nu-i adevératu?! Arată Gri-gore Nacu.

— Nacu nu-i omú, domnule preșe-dinte; îi țiganu; îi jumătate de lege, spune minciunu.

— Dăr arată și Iancu Chiriacu, că ai despedecatú caii și i-ai dusu de i-ai spén-zuratú în pădure cu călușulu în gură.

— Iancu-i omú, moldoveanu de ai nóstri; dăr elu și cu tatálu lui, Ionu Chiriacu, cu stăpánulu calilorú, m'au luatú din câmpu unde cosiamú și în bătai m'au dusú de mi-au arétatú unde erau caii spénzurați cu boturile în susu și cu călușulu în gură.

Curtea convingéndu-se, că Nacu n'a arátatú la tribunalu, că a véđutu pe Berbecă despedecându caii, ci numai că i-a spusú păgubașulu, că Berbecă ar fi legatú caii în pădure cu boturile în susu și cu călușulu în gură, a achitatú pe apelantu.

Calendarulu septemanei.

MARTIE. are 31 dñle. GERMENAR.

Dñle	Cáend. Iul.	Cáend. Gregor.
Dom.	13 Cuv. pâr. N.cef.	25 † Pasci Bunv.
Luni	14 C. Benedic. și Al.	26 † Lunea Pașci
Marti	15 Sf Martir Agap.	27 Iónu Damasc.
Mer.	16 S. m. Savin Papa.	28 Iónu Cap.
Joi.	17 C. Alexe om. l. D.	29 Cirilo
Vin.	18 S. p. Ciril. Aep. l. e.	30 Grigó
Sâm.	19 M. H. is. și Darie.	31 Fraugott

Tergulu de rimători din Steinbruch.

La 19 Martie n. 1894

Starea rimătoriloră a fostú de 150,710 capete, la 20 Mart. au intrat 8798 capete și au eșit 981 rămânéndu la 21 Mart. unu numărú de 158,527 capete. — Se notéză marfa: *ungurescá* veche, grea dela 50.— cr. până la 51.— cr. marfa *ungurescá* tinéră grea dela 53.1/2 cr. până la 54.— cr., de mijlocu dela 51.— cr. până la 52.— cr. ușóră dela 50.1/2 cr. până la 51.— cr. marfa *țeranescá* grea dela 49 până la 50 — cr. de mijlocu dela 49.1/2 cr. până la 50. cr. ușóră dela 49.— cr. până la 50.— cr. — Marfa de România *Bákony* de grea dela —.— cr. până la —.— cr. transito mijlocia grea dela —.— cr. până la —.— cr. însă transito ușóră dela —.— cr. până la —.— cr. transito dtto repósá.

Prețurile cerealelor din piața Brașov...

Prețurile cerealelor din piața Brașov

Din 22 Martie s. n. 1894

Table with columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 21 Mart. n. 1894.

Table with columns: Săminte, Calitatea per hect., Prețul per 100 chilgr.

Table with columns: Producte div., Soiul, Cursul.

Bursa din București

din 21 Martie n. 1894.

Table with columns: Valori, %.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Martie 1894.

Table with columns: Valori, %.

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Martie 1894.

Table with columns: Valori, %.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

VESTITE în lume sunt

INELILE mele GOLDIN

car costă fl. 1.50 câte unul.

Advertisement for Goldin rings with images and prices.

Advertisement for ZACHERLIN insecticide featuring an illustration of a man and a bottle.

Advertisement for Le Gloria cigarettes with a logo and descriptive text.

Advertisement for a new invention for men's health.

Advertisement for announcements and ads.

Table with columns: Cursul losurilor private, din 21 Mart. 1894.

PUBLICAȚIUNE.

Se esarendează pășunitul de pe muntele „Piscuța Barbului“ numită și „**Piciorul Caprii**“ de pe hotarul comunei Satulungă (Săcele) pe anul 1894. In munte potă pășuna 1600 oi séu 400 vite mari, avându muntele pădure puțină. Doritorii de a lua in arendă muntele numită se binevoescă a se presenta la subscrisul in Satulungă (Săcele).

403,1-1

George Mândaiu.

Losurile comunei Viena și Tisza

Facemă atenți pe on. cetitori, că la **tragerea din 2 Aprilie** eșind la sorți căștigul celü mai micü, paguba la losurile comunei Viena va fi circa **fl. 46** și la losurile Tisza **fl. 50 cr.**

Paguba acésta se póte evita, asigurându losü Comunalü in 45 cr., și lostü Tisza cu 30 cr. la **Casa de schimb „MERCUR“**

VIENA, Wollzeile Nr. 10.

Sperăm, că posesori de astfel de losuri vorü considera inpartășirile aceste.

1. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof.) Zürich sendet **direct an Private: schwarze, weise und farbige** Seiden- stoffe von **45 kr. bis fl. 11.65 p. Meter** — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und 301lfrei in die Wohnug an Private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarlen 5 fr. Porto nach der Schweiz.

„VATRA“

FOAIE ILUSTRATĂ PENTRU FAMILIE

sut redacțiunea

D-lor I. SLAVICI, I. L. CARAGIALE și G. COȘBUC.

Acésta revistă ilustrată este dirigiată de unü dintre cei mai aprețiați scriitori români, cu menirea de a oferi Onor. publicü cetitorü românü, **cele mai bune scrieri** ale celorü mai talentați scriitori români **din tóte părțile locuite de Români.**

Trebuia în sfârșit o foie, care se ocupe unü locü de cinste pe masa fie cărei famii românesi.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru ajungerea acestui scopü; grija de căpetenie fiindü a nu lăsa se se srăcöce in acésta revistă nimicu nepotrivitü cu tradițiile nömului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune **nuvele, romane, povestiri, poesii etc., originale și alese**, vorü ocupa primulü locü și numai întâmplătorü in alü 2-lea rëndü traducțiunii. Tóte insä in cea m i curată, mai alésă și mai frumoasă românescă.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, tóte își vor avé colónele sp-cii-le rezervate in acésta foie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici viața casnică nu va fi neglijată. Sfaturi bune din punctul de vedere alü educațiunei igieniei, îmbrăcămînții, a traiului economicü, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vorü fi trat te cu multă grijă.

Ilust. ațiunile vorü fi alese pe câtü e cu puțință din istoria nömului nostru, copil după tablourile artiștilorü noștri și a celorü străini, vederi felurite din țara noastră și de pretutindea unde locuiesc Români.

In aceste condițiuni se va presenta onor. public românü foia ilustrată pentru familie

„VATRA“ CA UNÜ MĂRGĂRITARÜ ALÜ LITERATUREI NÖSTRE NAȚIONALE, și va apare de 2 ori pe lună, ad-că 24 fascicule pe anü de câte 4 cöle 4º mare, tipărită cu îngrijire pe hărtie velină.

Prețul abonamentului pe unü anü este: pentru Austro-Ungari: **Coróne 24**, pentru țările Uniunei Latine **Fr. 24**. -- Vëndarea cu numérlü **Coróne 1.10**, (Austro-Ungaria, **Fr. 1.10**. (Țările Uniunei-Latine).

Subsemnatulü Vë rögă să primiiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românesți și să i asigurăți continuitatea prin binevoitorulü D-Vóstre sprijinü, abonându-Vë la ea.

Cu deosebită sti-ă:

C. SFETEIA,
Librar-editor. -- București.

870,11-30

Cheque-Conto la postă Nr. 505. INSTITUTULÜ DE CREDITÜ ȘI DE ECONOMII „ALBINA“ FILIALA BRAȘOVÜ, Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“ inst. de cred. și econ. în Sibiiu.

Acelea sunt emise in bucăți ä fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu **netto 5% fără nici unü scăđemënt.**

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de anü la 1 Ianuarie și 1 Iulie la caselle institutului din Sibiiu și Brașovü și la „Pester ung. Commercial-Bank“ in Budapesta **fără nici unü scăđemënt și liber de ori ce proviziune.**

Pentru fructificarea punctnală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantéză:

- 1. Ipotecile**, care in sensulü legei pentru scrișuri fonciare din anulü 1876 suntü menite esclusiv pentru coperirea detentorilorü de scrișuri fonciare și asecurate prin intabulare in cărțile funduare in favorulü acelora, asupra cărora se emit scrișuri fonciare până la maximum 1/3 a valórei de prețuire, ceea ce se confirma prin controla Comitetului de supraveghiare pe flă-care scriș fonciar emis.
- Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilară.
- 2. Fondulü de garanție de fl. 200,000** specialü al scrișurilor fonciare, preserisü de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilorü de scrișuri fonciare, care fondü e detașatü din capitalulü de acțiuni alü institutului.
- 3. Tótă cealaltă avere a institutului** inclusiv fondulü de rezervă.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atât cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chărtiele indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge proviziunea lor in cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim in cursul mijlociu.

„ALBINA“
Institut de credit și de economii
FILIALA BRAȘOV.

47-*

Tirgulu Inului Nr. 28, Casa Safrano.

Am onóre a aduce la cunoscintița on. publicü că

Magasia de confecțiuni pentru dame

am redat-o Domnului Ignatz Weinberger, incepëndü din **20 Februarie c.**, și de aci inainte ținü unü depositü **cu firma mea proprie** care e cu multü mai mare și cu mărfuri mai finé precum cu confecțiuni indigene și din streinătate, cele mai noue și mai de gustü modele, așa încätü in tótă privința și ori și când potü satisfăce pretensiile stimațilorü mei mușterii.

Totodată am onóre a arecomanda depositulü meu pentru sezonulü

de primăveră precum și de tómnă

care conține **jaquete, gulere, fachuuri, mantale și mantale de plóia și pravü.**

Atragü in deosebi atenția asupra vestmintelorü pentru copii și fetițe și asupra mantalelorü, pe care totdeuna le ținü in **cantitate mare** și le vëndü cu **prețurile fabriciei.** Comande efectuesü punctualü și după mësura in rëstimpü de 3 zile.

Rugändü sprijinulü on. publicü në recomandü

cu tótă stima

N. P. Goldmann,

Magasia Tirgulu Inului 28, Casa Safrano.

5-12,873

Ajutorü grabnicü și sigurü

pentru

SUFERINȚE DE STOMACHÜ ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijloculü celü mai bunü și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea suculorü precum și a sängelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindene cunoscutulü și plăcutulü

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acéstu balsamü preparatü cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tãmăduitoare se dovedesce ca förte folositorü in contra tuturorü greutăților de mistuire cărcei de stomachü, lipsa de apetițü, rigăelei, congestiunilorü, haemoroidelorü etc. etc. In urma eficacității sale a devenitü acéstu balsamü acum unü singurü și doveditü **medicamentü de casă popularü.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrișori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita inșelătorii, facü pe fiecare atențü, că flă-care sticla cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singurü numai de mine este preparatü după receta originală, este învelitü in hărtia grosă albastră, care pórtă in lungulü ei inscriția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205-3º in limba germână, boemă, ungarü și francezä, și cari suntü provédute cu alăturata marcă a fabriciei luatä sub scutulü legalü.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilü se póte procura numai in

Depositulü principalü alü producătorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205-3.

In Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tóte farmaciile din Brașovü, precum și tóte farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungară au depositü din acéstu balsamü de viață.

Totü de acolo se póte avea:

Alifia de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unü medicamentü sigurü și prin mii de scrișori de mulțămire recunoscutü in contra tuturorü inflamațiunilorü, ränilorü și umflăturilorü.

Acésta se întrebuinteză cu succesü sigurü la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelorü cu ocasiunea întărcării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; cöpturi la unghie, la panariții, ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături, tumórea glandulelorü limfatice, lipume etc. -- Tóte inflamațiuni, umflături, întărituri se viadecă in timpulü celü mai scurtü; la casurü însü, unde s'a formatü deja purorul, absorbé buba și o vindecă in timpulü celü mai scurtü fără dureri.

In cutióre ä 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-óre-ce alifia de casă universală de Praga se iriteză förte desü, facü pe flă-cine atențü, ca singurü numai la mine se preparéză după receta originală. Acésta este n- mai atuncü veritabilă, decă cutiórle din me-atü galbinü, in cari se pune, suntü înfășurate in hărtia roșü pe care se află tipărită in 9 limbi esplicățiunea cum se întrebuinteze, împachetate și in cartóne vinete, -- cari suntü provédute cu marca fabriciei de mai susü.

Balsamü pentru auđü.

(Gehör-Balsam)

Celü mai probatü și prin multe încercări celü mai temeinicü medicamentü pentru vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdütü. **1 Flacon 1 fl.**

Numere singuraticé | ä 5 cr. se potü cumpëra in din „Gazeta Transilvaniei“ | librăria Nicolae Ciurcu.